

İKİNCİ! Kat

TEMMUZ - AĞUSTOS - EYLÜL 2025 | 1447

20

GÖKHAN ERGÜR PEREN BİRSAYGILI MUT
HÜSEYİN ARSLAN METİN UÇAR
OĞUZHAN ERDOĞAN HÜSEYİN AKIN

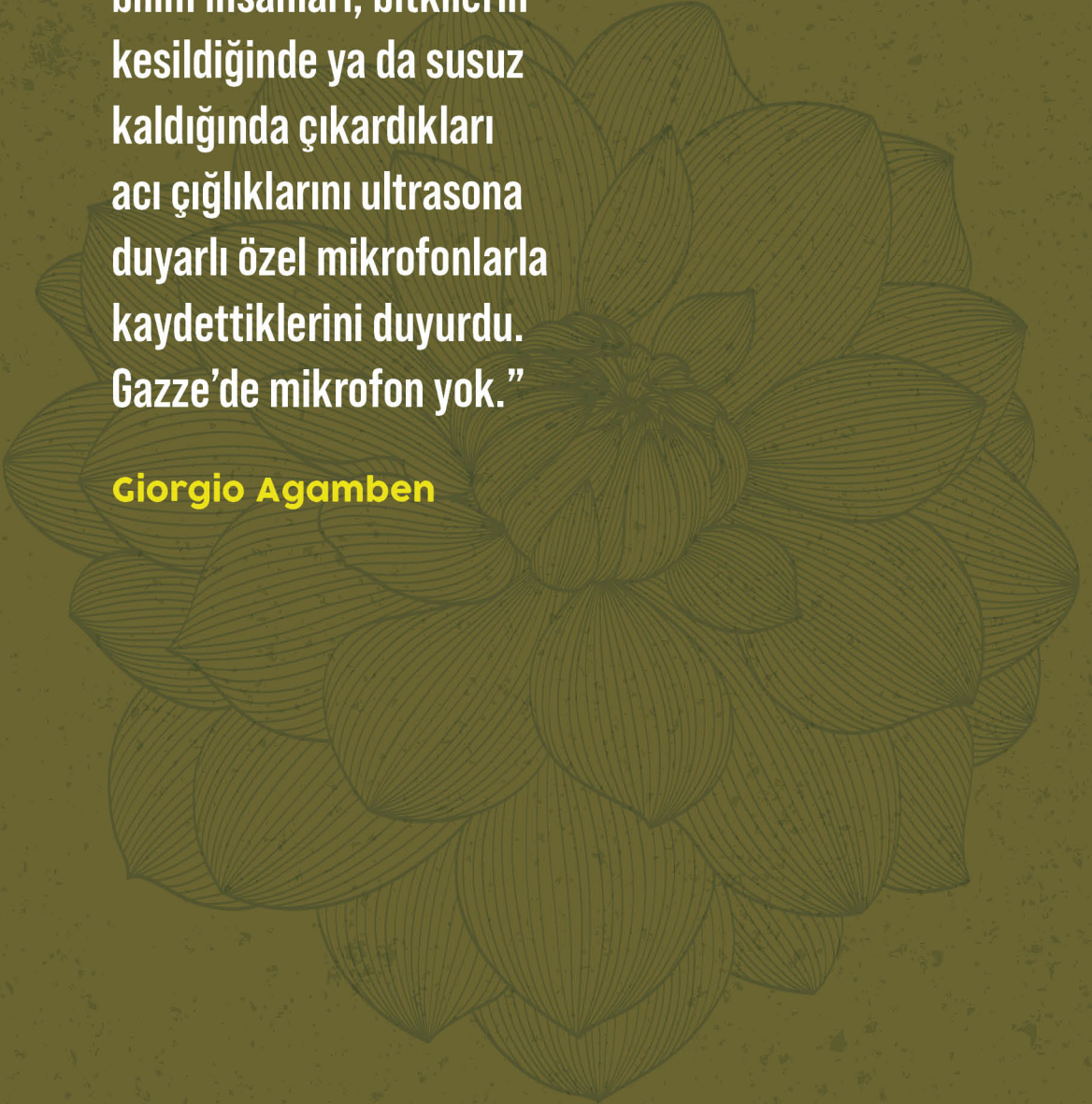
GENÇLERLE
ESER
BULUŞMALARI:
TOGG-GABAR

İNSAN, SÜREKLİ OKUNAN

BİR CÜMLEDİR

“Geçtiğimiz günlerde Tel Aviv Üniversitesi Bitki Bilimleri Fakültesi’nden bilim insanları, bitkilerin kesildiğinde ya da susuz kaldığında çıkardıkları acı çığlıklarını ultrasona duyarlı özel mikrofonlarla kaydettiklerini duyurdu. Gazze’de mikrofon yok.”

Giorgio Agamben

İKİNCİ Kat

GENÇLERE BIRAKILAN EN BÜYÜK MİRAS “TERÖRSÜZ TÜRKİYE”

Türkiye, sadece bir siyasi başarıyı değil; aynı zamanda tarihi bir kırılma noktasını da geride bıraktı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından ortaya konan iç cepheyi güçlendirme ihtiyacı, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli tarafından yapılan tarihi çağrı, “Terörsüz Türkiye” vizyonunu ortaya çıkarmıştır. “Terörsüz Türkiye” ile yarım asır boyunca ülkemizi, milletimizi sömüren, topraklarımızı kurutan ve çiçeklerimizi solduran terörün son bulmasıyla yeni bir dönemin kapıları açılmıştır. Bugün artık çok net bir şekilde söyleyebiliyoruz: Türkiye, terörden arınmış, daha huzurlu, daha güvenli, daha umut dolu bir geleceğe adım atmıştır. Milletimizin karşı karşıya olduğu en büyük tehditlerden birinin sona ermesi, tüm ülkemiz için bir zafer anlamına gelmektedir.

Terör, bu topraklardan nice gençleri, anneleri, babaları, evlatları söküp almıştır. Bu topraklar uğruna can veren her bir şehidimizi bir kez daha rahmetle ve minnetle anıyoruz. Yaşananlar, çok net bir şekilde göstermektedir ki: Terörsüz bir Türkiye, bu ülkenin gençlerine

birakılacak en büyük mirastır, en güzel yatırımdır. Bizim gençlere emanet ettiğimiz vizyon “Terörsüz bir Türkiye” vizyonudur. Bunu, milletimizin istiklaline kasteden karanlık odaklara karşı azimle mücadele eden bir iradeye borçluyuz. Bunu, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın kararlı duruşuna borçluyuz.

Bu tarihi adımın mimarları Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a ve Sayın Devlet Bahçeli’ye, bu ülkenin gençlerine ve geleceğine verdikleri “Terörsüz Türkiye” armağanı için, ülkemiz gençleri adına bir kez daha şükranlarımızı ve minnetlerimizi sunuyorum.

Ne mutlu, terörün pençesinden kurtulmuş, huzur içinde büyüyen gençlere, bu topraklarda, özgürce nefes alabilen çocuklarımıza...

Ve bizler, sadece bugünü değil, ülkemizin geleceğini korumakla da sorumlu olduğumuzu biliyoruz. Terörsüz Türkiye’yi bir siyaset retoriği olarak değil, bir neslin emaneti olarak görüyoruz. Bu inançla, yılmadan mücadele etmeye, bu aziz vatani korumaya, her karış toprağı huzurla yoğurmaya devam edeceğiz.

Yusuf İbiş

AK Parti Gençlik Kolları Başkanı

İKİNCİ Kat

Aylık Gençlik Dergisi
Yayın Süreli
Sayı 20, Temmuz-Eylül 2025
ISSN: 2822-4868

Adalet ve Kalkınma Partisi
Adına İmtiyaz Sahibi
Faruk Acar

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammed Sinan
Özhüsrev

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Afra Nur Kayabaşı

Editör

Abdulkadir Ünal

Yayın Kurulu

Coşkun Keklik
Dilara Ergül
Osman Nuri Anbarkaya
Muhammed İsmail Kap
Pırıl Özçelik
Yunus Emre Müküs

Tasarım

Şeyda Nur Yıldırım

İdare Adresi

AK Parti Genel Merkezi,
Söğütözü Caddesi No: 6,
Çankaya/ANKARA

Baskı

Semih Ofset
Matbaacılık Ltd. Şti.
Zübeyde Hanım Mah.
628. Sok. No: 26 İskitler/
Altındağ/Ankara

Sertifika No: 40581

Sıradan, Basit ve Düzgün Yaşamak

Hepimiz eksik yaratılmış insanlarız ve tamamlanmak için, tabiatımızı ve ölçümüzü dengelemek adına bir dostun varlığına ihtiyaç duyarız.

İnsanın ilk hedefi ve temel düşüncesi içinde bulunduğu dünya dediğimiz bu karmaşık düzlemi anlama, açıklama ve yorumlamaktır. Çünkü insan tanıdığı, bildiği ve kendini rahat hissettiği bir bütünlük içerisinde kişiliğini ve asli görevlerini fark edip bunun için çalışır. Bu çalışma bir bakıma dünyaya uyum sağlama denemeleridir ve insana kendi hayatını kontrol etme, olaylara yön verme veya en azından olabilecekleri tahmin etme becerisi kazandırır. Çevresini fark eden insan, akabinde toplum ve evrenle uyum içerisinde olmayı ister ve anlam dünyasını bu genellemeler ile biçimlendirerek 'ben de sizler gibiyim' ve 'ben de sizler gibi hayatta bir amaç ve anlam bulmak için çalışıyorum' mesajını verir. Bu amaç ve anlam temelde öznel bir sürecin çıktısı olsa da genel itibarıyla bizlere biçim veren çevresel faktörlerin bir sonucudur. Yani çevremiz nasılsa bizim de iç dünyamız öyle şekillenecektir.

Peki bugün içinde bulunduğumuz dünyanın öncüllediği şey nedir? Cevabı çok basit: Madde. Lüks markalar, pahalı kıyafetler, kariyer odaklı yaşamlar, insani değerlerin yok sayılması ve daha nicesi. Tüm dünyaya verilmek istenen küresel mesaj bu, maddeyi yücelt anlamı öldür. Çünkü anlam ölürse, yani inanç ortadan kalkarsa insanların inanma ihtiyacını lüks markalar sağlayacak ve kendi hastalıklı dinlerine yeni üyeler kazandırmış olacaklar.

Televizyon kumandalarını naylona sarıp öyle kullanırdık, güç bela alınan aletin başına bir iş gelmesin diye. Aynısını cep telefonlarına yapıyoruz şimdi. Hafif ve ince diye aldığımız telefonlara bavul kıvamında kılıflar takıyoruz, çözünürlüğü yüksek safir camlı aletlere kalınca ekran koruyucular çektiirmek de cabası. Milyarlık telefonları dokunmadan kullanıp yenisi çıkınca değiştiriyoruz -yenisine de dokunmamak şartıyla-. Maddenin yüceleştirilmesi, uğruna her şeyi feda edip mantığı aradan çıkartarak ona dokunmadan koşulsuzca bağlanmak. Kapitalizmin maddeyi tanrılaştırması tam olarak bu işte.

Sahi, yeri gelmişken soralım: Telefonlarımızın temizliğine gösterdiğimiz özeni, kalplerimizin temizliğine de gösteriyor muyuz?

Vaktiyle Feriköy Bit Pazarı'ndan Nazi Almanyası'na ait bir rozet almıştım. Valide, fiyatını duyunca sitem etmişti tabi, yaşlıların ev dizerken sen hâlâ maaşını hurdalara, boncuklara yatırıyor sun diye. Para, biriktirmek ve biriktirmek için çeşitli numaralar çekip taklalar atmak için vardı çünkü.

İnsan yeri geldiğinde eşyaya da kıymet vermelidir. Fakat eşya deyince aklınıza ziynet eşyaları, arabalar, pahaca yüksek eşyalar gelmesin. Sahafiye bir kitap, dededen kalma dolma kalem, Osmanlı damgalı pullar, ilk aşkını düşünüp dinlediğin o teyp kaseti ya da yıllardır sakladığın kenarları iyice yıpranmış bir vesikalık. Eşyaya hürmet hatıraya hürmettir ve hatıraya hürmet insana hürmettir. Dili ve kalbi

İnanç ortadan kalkarsa insanların inanma ihtiyacını lüks markalar sağlayacak ve kendi hastalıklı dinlerine yeni üyeler kazandırmış olacaklar.

olmayan bir eşyaya dostluk beslemek kalbimizi açar, nefsimizi dizginler. Dünyanın faniliğini, gelip gidenleri ve gidecek olanları hatırlatıp yaşantımıza yeniden bir biçim vermemize olanak sağlar.

Türlü zorluklarla yetiştik, yani fakirlikle, dolayısıyla bunun edebiyatını yapabiliyoruz. Boğaza nazır kahvaltılar, kutlamaları, yazlık ada maceralarını, ailece çıkılan yemekleri bilmediğimiz için haliyle en iyi bildiğimiz işi yapıyoruz. Dünyada zaten pek bir şey görmedik ve sonunda öleceğiz. Bari kendimizi mutlu edecek uğraşlarımız olsun. Bir aylık mutfak parasını bir hurdaya bağlayalım, kursağımızdan et geçmesin ama hevesimiz de kursağımızda kalsın.

Allah hepimizin rızıkına kefil, mal biriktirdiğimiz oğulların ve torunların rızıkına da. Hem zaten bu dünyadaki hiçbir şey bize ait değil; tapular, rozetler, espresso makineleri kısaca benim dediğimiz her neyse. İnsan mülksüzdür, kendine ait sandığı ne varsa emanettir. Var gibi görünenler, O'nun sana (mecazi olarak) mülk kıldığı şeydir. Senin hakiki bir mülkün yoktur. Mülkiyet sana izafe edilmiş bir nispettir ve Allah'ın sana, nasıl davranacağını görmek için verdiği bir izafetten ibarettir.

Ömrünü para kazanmaya adanmış yanılığdadır. Yükselmek için birilerinin sırtını çiğneyenlerin de elbet hesap verecekleri bir makam vardır. İş gücü bırakıp har vurup harman savuralım demiyorum. Ama şunu da aklımızdan çıkarmayalım: Bizi icad nimetiyle var eden Allah şüphesiz ki imdâd nime-tiyle de var kılacaktır.

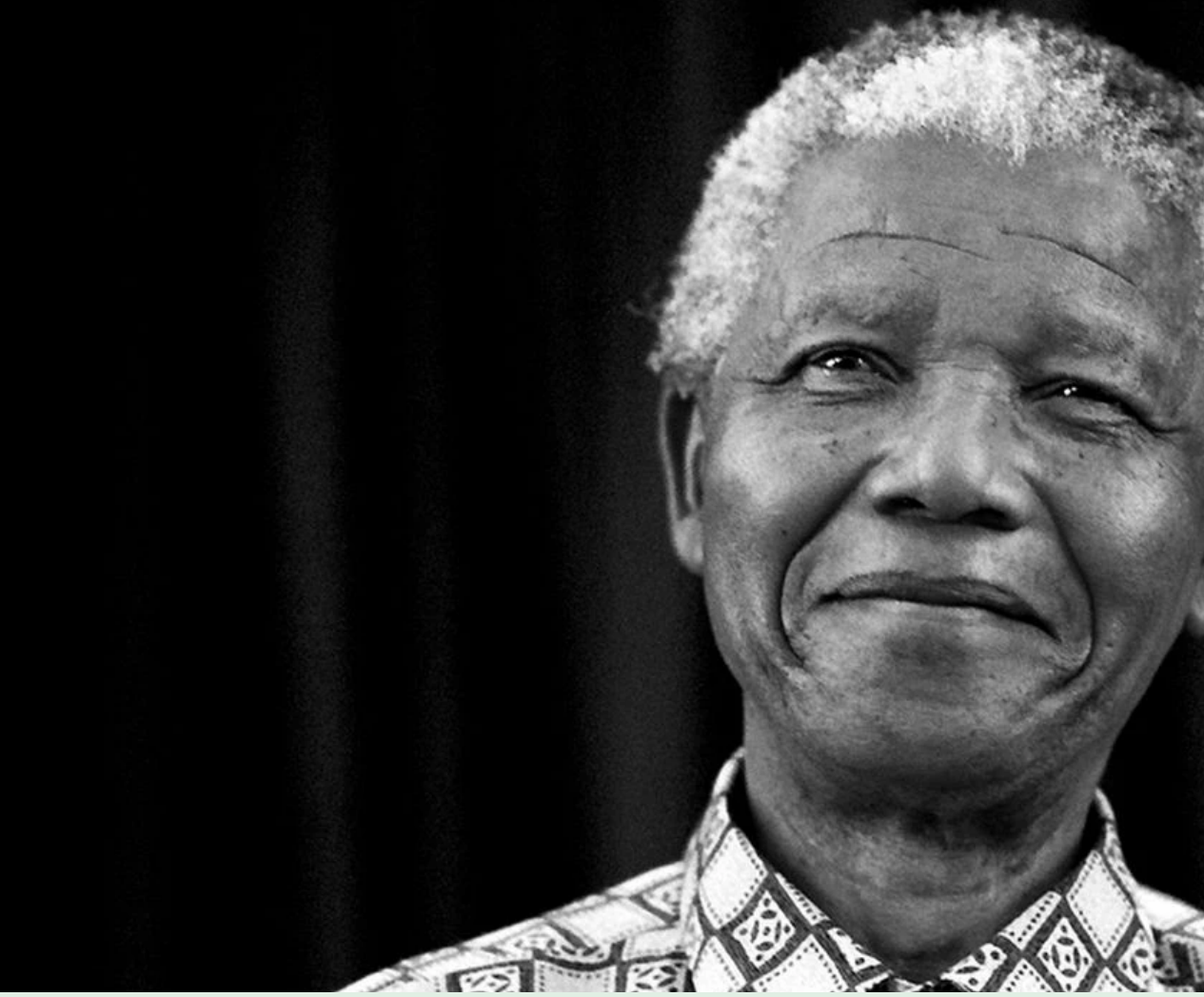
Mal biriktirmek gelecek rızıktan endişe duymaktır. İskenderî'ye göre para-mal biriktirmek yakın zayıflığından ve tevekkül noksanlığından kaynaklanır. İskenderî bu biriktiricileri üçe ayırır. Zalimler: Cimrilik ve malı çoğaltmak amacıyla biriktiren, gösteriş ve övünme gayesiyle malı elinde tutanlardır. Bunların kalplerini gaflet kaplamıştır. Bunlar dünyaya düşkün, hakir kimselerdir. Orta yolu tutanlar/ölçülü olanlar: Gösteriş ve övünme amaçlı değil de fakirlik durumunda kendilerine arız olacak (imani) zayıflığı

bildiklerinden, eğer biriktirmezlerse imanları bula-nacak, yakınleri sarsılabilecek olduğu için biriktirenlerdir. Sâbıkûn/öncüler: Bunlar malı ellerinde tutup biriktirdiklerinde bunu nefsi için yapmazlar, bir emanet olarak ellerinde tutarlar. Dünyayı ellerinde tuttuklarında hak ile tutarlar, harcadıklarında hak ile harcarlar. Onlar Allah karşısında kendilerini malın sahibi olarak görmezler. Aksine ellerindeki malı Allah'ın emaneti olarak görürler. Bu yüzden peygamberlere zekât farz değildir; çünkü onların Allah'ın yanında bir malları yoktur ki zekât versinler.

Mal biriktirenler, dostlarını da aynı hesaplara biriktirmekte: İlerde lazım olabilir. Kurdukları ilişkiler hep bir hesabın, projenin sonucu. Sahte selamlaşmalar, övgü cümleleri, ucuz gülümsemeler ve taze tutulmaya çalışılan çürük dostluklar. İnsanın ihtiyacı olan şey hesapsız dostluklardır. Dostluk bir ihtiyaçtır. Bir insanı sevmek, onunla dost olmak, içini dökmek, sırlarını paylaşmak, iyi ve kötü günlerinde birlikte olma arzusu insanın doğasında vardır ve insan buna muhtaçtır. İnsan canı sıkıldığı zaman kendisini teselli edecek, yardımcı olacak, yol gösterecek, mutlu ve sevinçli, hayırlı ve başarılı işlerinde birlikte olacak, tebrik, takdir ve teşvik edecek bir dosta her zaman ihtiyaç duyar. Nihayetinde hepimiz eksik yaratılmış insanlarız ve tamamlanmak için, tabiatımızı ve ölçümüzü dengelemek için bir dostun varlığına ihtiyaç duyarız.

Rızıkımızdan ve Rabbimizin bize yaşatacağı hayattan eminiz, gönlümüz ferah, acabalarımız yok. Varsın ömür boyu 'şehrin çöplüğü' dedikleri izbelerde yaşayalım, dünyaya dair her istediğimiz olmasın, nefsimizi zorlansın. Ardımızdan garip gitti desinler ama kötülüğe bulaştı demesinler. Şair Osman Konuk bir söyleşisinde şöyle demişti: "Sıradan, basit ve düzgün biri olmak bence her şeydir." Genç kardeşlerimizin bilmesi gereken şey budur; temiz, sıradan ve gururlu insanlar olarak yaşayıp bu dünyadan şerefimizle göç etmek en mühim meselemizdir.

Kâmil insan bilir ki ruh ve beden bu dünyaya ait değildir. Sınırlı bir misafirlikle burada bulunan insan kendine geçici bir memleket, yurt ve alışkanlıklar edinir. Zamanı gelince de yükünü hazır tutan yolcular gibi birden ve hızlıca kalkar, ait olduğu gerçek mekânına geri döner. Dünyadaki temel mesele ve amaç, içinde bulunduğumuz şu bekleme salonunda yaptıklarımızın, söylediklerimizin ve sevdiklerimizin kıymeti, güzelliği ve iyiliğidir. Eve döndüğümüzde utanacağımız şeylere kıymet vermemek, güzel görmemek ve sevmemek duasıyla.

ÖLÜMÜNE HAZIRIM!

İşte Nelson Mandela'nın 20 Nisan 1964'te, Pretoria Yüksek Mahkemesi'ndeki Rivonia Davası'nda yaptığı tarihi savunma konuşmasının bir kısmı:

Hayatım boyunca Afrika halkının mücadelesine kendimi adadım. Beyaz üstünlüğüne karşı savaştım, siyah üstünlüğüne karşı da savaştım. Tüm insanların uyum içinde ve eşit fırsatlarla bir arada yaşadığı demokratik ve özgür bir toplum ideali benimsedim. Bu, uğruna yaşamayı ve gerçekleştirmeyi umduğum bir idealdir. Ama gerekirse, bu ideal uğruna ölmeye de hazırım.

Afrikalılar insanca bir yaşam istiyor. Hak ettikleri maaşı, kendi ülkelerinde seyahat özgürlüğünü, kendi evlerinde yaşama hakkını, aileleriyle birlikte olma özgürlüğünü, kendi kaderlerini tayin etme hakkını talep ediyorlar. Ama en önemlisi, eşit siyasal haklar istiyorlar. Çünkü eşit siyasal haklar olmadan tüm bu eksiklikler kalıcı hale gelecektir.

Beyazların demokrasi korkusu bu ülkede bir çözümün önüne geçmemelidir. Tüm halkın oy hakkına sahip olması, bir ırkın diğerine hükmetmesi anlamına gelmez. Irk temelli siyasal bölünme yapaydır. Bu yapaylık ortadan kalktığında, hiçbir ırkın diğerine hükmetmesine de gerek kalmaz.

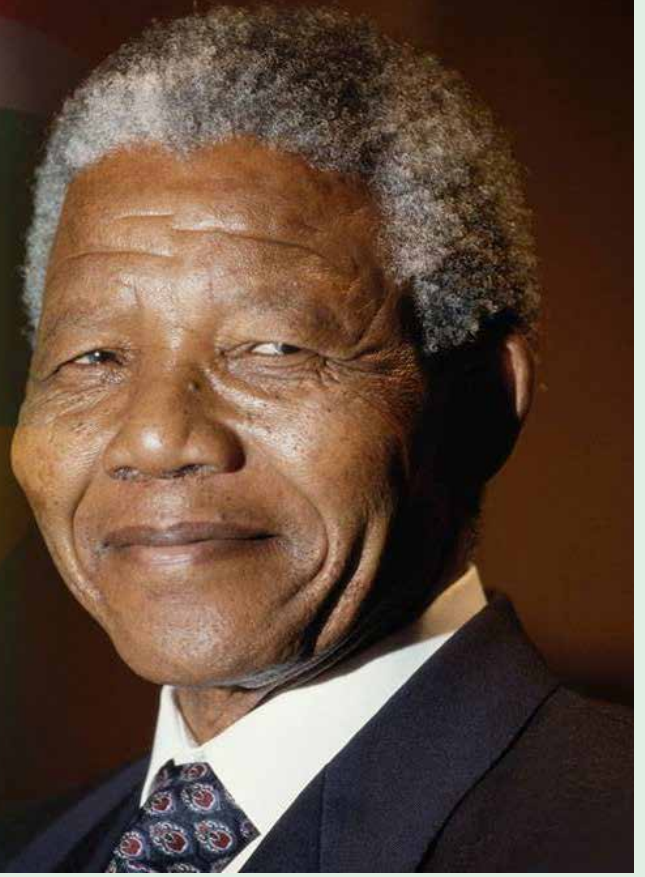
Afrika Ulusal Kongresi'nin mücadelesi gerçek bir ulusal mücadeledir. Bu, Afrika halkının kendi acılarından ve deneyimlerinden esinlenerek verdiği bir yaşam mücadelesidir.

Ben bu mücadeleyi sahiplendim. Beyaz egemenliğine karşı savaştım, siyah egemenliğine karşı da savaştım. Tüm insanların eşit ve özgür yaşadığı bir toplum düşledim. Bu ideal uğruna yaşamaya ve başarıya ulaşmaya çalışacağım. Ancak gerekirse bu ideal uğruna ölmeye de hazırım.

Şikâyetimiz, başka ülkelerdeki insanlarla kıyasla fakir olmamız değil; kendi ülkemizdeki beyazlarla kıyasla fakir olmamızdır ve bu eşitsizliği yasaların değiştirmemize engel olmasıdır.

Afrikalıların maruz kaldığı insanlık onurundan yoksunluk, beyaz üstünlüğü politikasının doğrudan bir sonucudur. Beyaz üstünlüğü, siyah aşağılığını ima eder. Beyaz üstünlüğünü korumaya yönelik yasalar, bu fikri kökleştirir. Güney Afrika'da angarya işler neredeyse daima Afrikalılar tarafından yapılır. Bir şey taşınacak ya da temizlenecekse, beyaz kişi çevresine bakar ve işi yapması için bir Afrikalıyı çağırır, ister o kişi kendi çalışanı olsun ister olmasın. Bu tür bir

**“Renk temelli
siyasal
bölünme
tamamen
yapaydır ve
bu yapaylık
ortadan
kalktığında
bir ırk
grubunun
diğerine
egemenliği
de sona
erecektir.”**

tutum nedeniyle, beyazlar Afrikalılara ayrı bir tür olarak bakma eğilimindedir. Onları, kendi aileleri olan insanlar olarak görmezler; onların duyguları olduğunu, beyaz insanlar gibi âşık olduklarını, eşleri ve çocuklarıyla birlikte olmak istediklerini fark etmezler. Afrikalılar, ailelerini düzgün bir şekilde geçindirecek kadar para kazanmak, onları doyurmak, giydirmek ve okula göndermek isterler. Peki bir “ev çocuğu”, “bahçe çocuğu” ya da gündelik işçi bunu nasıl başarabilir?

Geçiş yasaları -ki Afrikalılar için Güney Afrika’daki en nefret edilen yasalardan biridir- herhangi bir Afrikalıyı her an polis denetimine açık hale getirir. Güney Afrika’da geçiş belgesi yüzünden polisle sorun yaşamamış tek bir Afrikalı erkeğin bile bulunduğundan şüpheliyim. Her yıl yüz binlerce Afrikalı, geçiş yasaları nedeniyle

hapse atılmaktadır. Ancak bundan daha da kötüsü, bu yasaların eşleri birbirinden ayırması ve aile yapısının yıkılmasına neden olmasıdır.

Yoksulluk ve aile hayatının yıkımı, başka yan etkiler de meydana getirir. Çocuklar, okula gidecek yerleri ya da paraları olmadığı için ya da evde onlarla ilgilenecek ebeveynleri bulunmadığı için kasabaların sokaklarında başıboş gezerler. (Varsa iki ebeveyn de) ailenin yaşamını sürdürebilmek için çalışmak zorundadır. Bu da ahlaki değerlerin çökmesine, evlilik dışı doğumların ürkütücü şekilde artmasına ve sadece siyasal değil, her alanda patlak veren bir şiddet sarmalına yol açar. Kasabalarda yaşam tehlikelidir. Her gün birinin bıçaklandığı ya da saldırıya uğradığına şahit olunur. Şiddet, bu kasabalardan beyazların yaşadığı bölgelere de sıçramıştır. İnsanlar artık hava karardıktan sonra

sokakta yalnız yürümekten korkar hâle gelmiştir. Hırsızlıklar ve soygunlar artmaktadır. Bu suçlar için idam cezası verilmesine rağmen, bu çözüm sorunları ortadan kaldıramamaktadır. İdamlar, bu iltihaplı yaranın üstünü örtemez.

Afrikalılar, yaşanabilir bir maaş almak ister. Afrikalılar, yapabilecekleri işleri yapmak ister; hükümetin onlara uygun gördüğü işleri değil. Afrikalılar, çalıştıkları yerlerde yaşamak ister. Afrikalılar, çalıştıkları yerlerde toprak sahibi olmak ister; hayatları boyunca asla “kendi evim” diyemeyecekleri kiralık evlerde yaşamak istemez. Afrikalılar, genel nüfusun bir parçası olmak ister; sadece kendilerine ayrılmış gettolarda yaşamak zorunda kalmak değil. Afrikalı erkekler, eşleri ve çocuklarıyla birlikte çalıştıkları şehirlerde yaşamak ister; erkek yatakhanelerinde doğalarına aykırı bir yaşam sürmeye zorlanmak değil. Afrikalı kadınlar, eşleriyle olmak ister; rezervlerde kalıp sürekli dul gibi yaşamak değil. Afrikalılar, gece saat on birden sonra da dışarı çıkmak ister; çocuk gibi odalarına kapanmak zorunda kalmak değil. Afrikalılar, kendi ülkelerinde seyahat etmek, çalışmak istedikleri yeri kendileri seçmek ister; İşçi Bürosu’nun gösterdiği yerde değil. Afrika-lılar, Güney Afrika’nın tamamında adil bir pay ister; güvenlik ve toplumsal bir aidiyet ararlar.

Ve en önemlisi, eşit siyasal haklar istiyoruz; çünkü bunlar olmadan çektiğimiz tüm sıkıntılar kalıcı olur. Bu, ülkedeki beyazlar için devrimci bir fikir gibi görünüyor olabilir. Çünkü oy kullananların çoğunluğu Afrikalılar olacaktır. İşte bu yüzden beyazlar demokrasiden korkuyor.

Ama bu korku, ırklar arası uyum ve herkes için özgürlüğü güvence altına alacak tek çözümün önünde bir engel olmamalıdır. Herkese oy hakkı tanınmasının ırksal egemenlikle sonuçlanacağı doğru değildir. Renk temelli siyasal bölünme tamamen yapaydır ve bu yapaylık ortadan kalktığında bir ırk grubunun diğerine egemenliği de sona erecektir. Afrika Ulusal Kongresi (ANC), yarım yüzyıldır ırkçılığa karşı mücadele ediyor. Zafer kazandığında da bu politikasını değiştirmeyecektir.

İşte ANC’nin savaşı budur. Bu mücadele, gerçek anlamda ulusal bir mücadeledir. Bu, Afrika halkının, kendi acılarından ve deneyimlerinden ilham alarak verdiği bir mücadeledir. Bu, yaşama hakkı için verilen bir mücadeledir.

Ben hayatım boyunca Afrika halkının bu mücadelesine kendimi adadım. Beyaz egemenliğine karşı savaştım, siyah egemenliğine karşı da savaştım. Tüm insanların uyum içinde ve eşit fırsatlarla birlikte yaşadığı demokratik ve özgür bir toplum idealini benimsedim. Bu, uğruna yaşamayı ve gerçekleştirmeyi umduğum bir idealdir. Ancak gerekirse, bu ideal uğruna ölmeye de hazırım.

PEREN BİRSAYGILI MUT

SÜLEYMAN EL-HALEBİ VE GAZZELİ ARKADAŞLARI

Fransızlara karşı direnişin öncülüğünü yapan bazı Ezher talebeleri ön plana çıkmıştı. Ve bunların içinde, Muhammed Abdullah, Saed Abdülkadir el Gazi, Ahmed el Vali gibi... Ancak birisi daha vardı ki, Ezher Medresesi'nin Fransızlara karşı direnişindeki en unutulmaz isimlerden olacaktı. Ve 23 yaşındaki o gencin adı Süleyman el Halebi'ydi.

1798 senesinde Mısır'da yaşıyor olsaydık eğer... Kahire'de örneğin. Ezher Medresesi'nde talebe olsaydık mesela. Bir sabah uyandığımızda, Fransız askerlerinin küstahça karşımızda durduklarını görecektik. Sokaklarımızı istila ettiklerine ve ısıklık çalarak etrafta gezindiklerine şahitlik edecektik. Ve ardından yaşanan bütün o her şeye...

Napolyon Bonapart idaresindeki Fransızların Mısır'ı işgalinden üç ay sonra yani 31 Ekim 1798'de, Birinci

Kahire Devrimi patlak verecek ve Ezher şeyhleri, her ezan sonrası günde beş kez halkı Fransızlara karşı direnişe çağırmaya başlayacaklardı. Napolyon, Ezher âlimlerinin Mısırlı Müslümanlar için önemi bildiğinden, onları yanına çekmek için sempatik görünmeye çalışmıştı. Ancak planları ters tepmişti. Ezher Camii, Fransız askerî istihbaratının odak noktasındaydı artık. Caminin içinde ve çevresinde yaklaşık 15.000 isyancının olduğunu tahmin ediyorlardı. Bu esnada, binlerce Ezher talebesi aynı anda sokaklara dağılmıştı.

İslam dinine saygı duyduğunu iddia eden Napolyon'un maskesi düşüyor, yalanları ortaya çıkıyordu artık.

Kahire'deki 400'den fazla caminin minaresinde ortak direniş çağrısı yineleniyordu: Kâfir Fransa. Kâfir Fransa. Bu çağrı, derhal geniş bir halk tabanında yankı bulacaktı. Ve Napolyon, isyanı bastırmak için derhal Ezher Camii ve çevresindeki mahallelerin bombalanması emrini verecekti.

İslam dinine saygı duyduğunu iddia eden Napolyon'un maskesi düşüyor, yalanları ortaya çıkıyordu artık. Fransız askerleri, Ezher Cami'nin kütüphanesine baskın düzenlemişler ve binlerce el yazmasını yağmalamışlardı. Üstelik Napolyon'un önünde diz çökmeyi reddeden on dört Ezher şeyhi de idam edilmmişti. Ancak bu yaşananlara ve ardından alınan sert tedbirlere rağmen, kısa süre sonra yani 1800 yılının Mart ayında, Ezher'de Fransızlara karşı ikinci bir isyan çıkacaktı. Napolyon'un en güvendiği adamlarından olan Fransız Genel Kléber'in ilk aldığı önlemlerden birisi, Kahire ve Mısır'ın diğer şehir ve köyleri arasındaki bağlantıyı kesmeye çalışmaktı. Zira isyanın bütün Mısır'a yayılmasından korkuyorlardı. Bu yüzden, isyanı bastırmak için en sert yöntemlere başvurdular. Yağmalanan ve yıkılan yüzlerce binanın yanı sıra, büyük kısmını Ezher âlimlerinin ödemesi şartıyla, direnişçilere 12 milyon frank para cezası kesmişlerdi. Âlimlerin birçoğu da tutuklanmış ve mallarına el konulmuştu.

Bu arada, Fransızlara karşı direnişin öncülüğünü yapan bazı Ezher talebeleri ön plana çıkmıştı. Ve bunların içinde, Muhammed Abdullah, Saed Abdülkadir el Gazi, Ahmed el Vali gibi Gazze'den gelen talebeler de vardı. Ancak birisi daha vardı ki, Ezher Medresesi'nin Fransızlara karşı direnişindeki en unutulmaz isimlerden olacaktı. Ve 23 yaşındaki o gencin adı Süleyman el Halebi'ydi.

Süleyman, Gazze'den gelen üç arkadaşına Fransız General Kléber'i öldürmeyi kafasına koyduğunu söylemişti. Hayatını Mısır'ın bağımsızlığı uğruna cihada adamıştı. Her bedeli korkusuzca ödemeye hazırды. 1753 yılında Strasbourg'da doğan General Jean-Baptiste Kléber, Fransız Devrimi esnasında dikkat çekmiş önemli askerlerden birisiydi. Fransız Devrimi patlak verir vermez, Cumhuriyet Ordusu'na katılmış ve hızla yükselişe geçmişti. Ancak Napolyon tarafından fark edilmesi, daha çok Mısır Seferi sıra-

sında olmuştu. Zira Mısır halkıyla mücadele etmede ve buradaki Fransız işgalinin sürmesinde ciddi bir rol oynamıştı. Napolyon, Mısır'dan ayrılırken, idareyi bu çok güvendiği adama bırakmıştı.

Süleyman el Halebi'nin planı, dilenci kılığına girerek Kléber'e yaklaşmaktı. Kahire'de çok fazla dilenci vardı ve bu şekilde dikkat çekmeyeceğini düşünüyordu. 14 Haziran 1800 günü, dilenci kılığında Kléber'in kaldığı sarayın bahçesine gizlice girerek, Fransız general geldiğinde elini öpmek istiyormuş gibi ona doğru koştu. Ve ardından hızlıca hançerini çıkararak, Kléber'i dört kez bıçaklayarak öldürdü. Kaçmaya çalışmış ancak Fransız askerleri onu Kahire'de saklandığı bir parkta yakalamışlardı ne yazık ki. Kléber'in öldürülmesi onlar için büyük bir kayıptı. Hepsı şoktaydılar zira hiç beklemedikleri anda gelen bir darbeydi bu. Öfkeleri de aynı ölçüde büyüktü o nedenle. Süleyman el Halebi'yi çok ağır işkencelerden geçirdiler. Mahkeme, ayrıca Süleyman el Halebi'nin Gazzeli arkadaşlarının da ölüm cezasına çarptırılmasına ve başlarının vücutlarından ayrılmasına hükmetmişti.

Süleyman el Halebi ve Gazzeli üç arkadaşı, 28 Haziran 1800 sabahı, yani Kléber'i öldürmesinden iki hafta sonra idam edileceklerdi. Yani eğer bundan 225 sene evvel, Kahire'de yaşıyor olsaydık eğer... Böyle bir haysiyet hikâyesine şahitlik edecektik hepimiz. Ve sadece Süleyman el Halebi'nin değil Gazzeli üç gencin de Mısırlı Müslümanlar için şehit düştüğünü görecektik.

UNUTMA! 15 TEMMUZ'UN KRONOLOJİSİ

15 Temmuz

16.16

Kara Havacılık Komutanlığı'nda görevli bir subayın MİT'e "FETÖ'cülerin MİT Müsteşarı Fidan'ı almak için kuruma saldırı düzenleyeceği" ihbarı yapıldı. İhbarın ardından MİT Müsteşarı Hakan Fidan Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Yaşar Güler'i telefonla aradı ve bir müsteşar yardımcısını ayırtıcıları aktarmak üzere Genelkurmay Karargâhı'na gönderdi.

18.10

MİT Müsteşarı Fidan Genelkurmay Başkanlığına gelerek komutanların toplantısına dahil oldu ve ihbarın daha büyük planın parçası olabileceğini beyan etti. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, Silahlı Kuvvetler Harekât Merkezini arayarak, havada bulunan araçların indirilmesi emrini verdi

20.22

MİT Müsteşarı Fidan'ın Genelkurmay Karargâhından ayrılmasının ardından FETÖ'cü askerler saat 03.00'te başlatmayı düşündükleri darbe girişimini erkene çekti.

21.00

Darbeci Tümgeneral Mehmet Dişli, Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar'a darbe girişiminde bulunulduğunu tebliğ etti. Darbenin başına geçmeyi reddeden Akar, darbecilerce rehin alınarak Akıncı Üssü'ne götürüldü.

21.30

Genelkurmay'da silah sesleri duyuldu.

22.00

Genelkurmay Karargâhından silah sesleri duyuldu ve bir helikopterden dışarıda bulunanların üzerine ateş açıldı. Aynı saatlerde darbeciler TRT Genel Müdürlüğünü de işgal etti.

22.08

Akıncı Üssü'nden havalandıran F-16'lar Ankara üzerinde alçak uçuşa başladı.

22.28

Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet Köprüleri bir grup asker tarafından geçişe kapatıldı.

23.02

Başbakan Binali Yıldırım bir televizyon kanalına bağlanarak canlı yayında "Milleti temsil eden hükümet iş başındadır. Bu kalkışmayı yapanlar, bu çılgınlığı yapanlar, bu kanunsuz eylemin içerisinde olanlar en ağır şekilde bedelini ödeyeceklerdir" açıklamasını yaptı.

23.05

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı darbeye teşebbüsle ilgili saat soruşturma başlattı.

23.11

Ankara Emniyet Müdürlüğü tüm personelini göreve çağırdı.

23.18

Darbeciler Gölbaşı'ndaki Emniyet Genel Müdürlüğü Havacılık Daire Başkanlığı'nı F-16 ile vurdu. Saldırı sonucu 7 polis şehit oldu, 5'i yaralandı.

23.58

Darbeciler F-16 ile Gölbaşı'ndaki Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekât Başkanlığı'nı bombaladı. Olayda 43'ü polis 44 kişi şehit olurken 36 kişi yaralandı.

16 Temmuz**00.02**

Darbecilerin işgal ettiği Kara Havacılık Komutanlığı'ndan havalanan mühimmat yüklü helikopterler Yeni Mahalle'deki MİT yerleşkesini taradı.

00.13

TRT'yi işgal eden darbeci askerler, korsan darbe bildirisini yayında okuttu.

00.24

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın CNN Türk'e bağlanarak halkı meydanlara davet etmesi darbe girişiminin kırılma noktası oldu. Erdoğan, "Milli iradeye yönelik bu ayaklanma hareketine karşı tabii ki hukuk, yasalarımız, anayasamız neyi gerektiriyorsa bunun bir defa cevabını bu yapı ister Silahlı Kuvvetler içinde olsun, ister başka kurumlarımızın içerisinde olsun, gereken cevabı alacaklardır" dedi.

00.45

Darbeciler Genelkurmay Başkanlığının internet sitesinden 00.45'te korsan darbe bildirisi yayımladı.

00.56

Darbecilerin Ankara Emniyet Müdürlüğü'nü F-16 ile bombalaması sonucu 2 kişi şehit oldu, 39 kişi yaralandı.

01.06

1. Ordu Komutanı, TSK'nın darbeyi desteklemediğini söyledi.

01.08

Ankara Emniyet Müdürlüğü darbecilerin kontrolündeki uçaklarla ikinci kez bombalandı.

01.30

Cumhurbaşkanı Erdoğan İstanbul'a gitmek üzere Marmaris'te kaldığı otelden ayrılarak Muğla'daki Dalağan Havaalanı'na geçti.

01.32

Tüm Türkiye'de halk sokaklara çıkarak darbe girişimine karşı destansı bir mücadele başlattı.

01.39

Darbecilerin kontrolündeki uçakların tehdidinde rağmen TBMM Genel Kurul Salonu açıldı ve Meclis Başkanı İsmail Kahraman ile bazı milletvekilleri salondaki yerini aldı.

02.00

Milli Savunma Bakanı Fikri Işık, darbecilerin yayınladığı bildirinin “korsan” olduğunu, itibar edilmemesi gerektiğini bildirdi.

02.02

TSK'ya ait F-16'lar darbecilerin kullandıkları Sikorsky helikopteri düşürdü.

02.10

3. Ordu Komutanı Orgeneral Erdal Öztürk, darbe girişimine katılan askerlere canlı yayında kışkalarına dönmeleri emrini verdi.

02.14

Özel Kuvvetler Komutanlığını ele geçirmek üzere beraberindekilerle birlikte Gölbaşı'ndaki Özel Kuvvetler Komutanlığına gelen darbeci eski Özel Kuvvetler Grup Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi, kahraman astsubay Ömer Halisdemir tarafından vurularak öldürüldü. Halisdemir, Terzi'yle birlikte hareket eden askerlerce şehit edildi. Halisdemir'in Terzi'yi vurarak Özel Kuvvetler Komutanlığını ele geçirmesini önlemesi, darbe girişiminin bir başka kırılma noktasını oluşturdu.

02.35

Darbeciler TBMM'yi hedef aldı. F-16'dan atılan bombayla Meclis'te 32 kişi yaralandı.

03.00

Vatandaşlarca işgalden kurtarılan TRT normal yayınına döndü, darbeciler polise teslim edildi.

03.14

Darbeciler, televizyon yayınlarını kesmek için TÜRKSAT tesisleri bombalarken Genelkurmay Başkanlığı'ndan yeniden çatışma sesleri gelmeye başladı.

03.20

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İstanbul'a geldi. Erdoğan, Atatürk Havalimanı'nda binlerce vatandaş tarafından karşılandı. Erdoğan havaalanında halkı darbeye karşı birlik olmaya çağırdı.

03.20

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, Meclis kürsüsünden yaptığı konuşmada, “Bomba da atsanız buradayız, ne yaparsanız yapın buradayız. Sizi yargının önüne çıkaracağız, millete hesap vermenizi sağlayacağız” ifadelerini kullandı. Daha sonra Meclis'te grubu bulan partiler adına darbe girişimine karşı ortak bir bildiri yayımlandı.

03.24

TBMM bir kez daha darbecilerin saldırısına maruz kaldı. Birkaç dakika arayla Meclis'e uçaktan iki bomba atıldı.

04.00

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, darbe girişiminde bulunan FETÖ ile irtibatlı yargı görevlileri ve sözde “Yurtta Sulh Konseyi” mensubu askerler hakkında gözaltı kararı verdi.

04.36

Başbakan Binali Yıldırım tarafından Korgeneral Ziya Kemal Kadioğlu'na darbecilerin kontrolündeki uçakları düşürme yetkisi verildi.

04.42

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Marmaris'te konakladığı ve gece yarısı ayrıldığı otele darbecilerin kontrolündeki helikopterlerden ateş açıldı. Helikopterlerden inen yüzleri maskeli ve ağır silahlar taşıyan askerler oteli abluka altına aldı. Saldırıda iki polis şehit edildi.

05.47

Girişimlerinin başarısız olduğunu anlayan darbeciler, “Yurtta Sulh” WhatsApp grubunda, kaçmaya karar verdikleri yönünde paylaşımlarda bulundu.

06.19

FETÖ mensubu darbeciler F-16 ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi yakınındaki köprülÜ kavşakđı ve külliye yakınındaki otoparkı bombaladı. Darbeye karşı mücadele için toplanan 15 kişi şehit oldu, 7 kişi yaralandı.

06.40

İstanbul Boğaziçi Köprüsü'ndeki darbeciler teslim olmaya başladı.

07.00

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi yakınındaki Jandarma Genel Komutanlığı'nın bulunduğu kavşağa askeri uçaktan bomba atıldı.

07.35

Türkiye genelinde 754 TSK mensubu karargâhta görevli diğer askerlerce polise teslim edildi, üniformalı askerlerin rütbeleri söküldü.

08.26

Darbecilerin alıkoyduğu Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, Akıncı Üssü'nden helikopterle Çankaya Köşkü'ne götürüldü.

08.36

Emniyet Özel Harekât Polisleri darbenin merkezlerinden Jandarma Genel Komutanlığı'nda kontrolü sağladı.

10.25

Polis Özel Harekât ekipleri, darbecileri gözaltına almak için Genelkurmay Başkanlığı Karargâhı'na girdi.

11.16

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Millî Savunma Bakanı Fikri Işık'ın talimatı ile uçakların kalkış yapmasını engellemek amacıyla Akıncı Üssü ana pisti vuruldu.

12.57

Başbakan Binali Yıldırım, Bakan Fikri Işık ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar ile Çankaya Köşkü'nde düzenlediği basın toplantısında darbe teşebbüsünün bastırıldığını açıkladı.

14.50

Çok sayıda rütbeli subayın da aralarında bulunduğu 1374 darbeci asker yakalandı. HSYK 2. Dairesi 2 bin 7445 hâkimi açığa aldı.

16.08

TBMM olağanüstü toplandı.

17 Temmuz

12.59

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, ilk etapta darbe girişimine katılan 6 binden fazla kişinin gözaltına alındığını açıkladı.

18.02

Darbe girişimi esnasında şehit olanlar için İstanbul ve Ankara'da cenaze törenleri düzenlendi.

18 Temmuz

11.22

Darbecilerin en büyük finans kaynaklarından Bank Asya kapatıldı.

12.07

İçişleri Bakanlığı'nda 8 bin 777 personel görevinden uzaklaştırıldı.

13.18

Başbakan Binali Yıldırım darbe girişimi esnasında çıkan çatışmalarda 208 vatandaşın şehit olduğunu, 1491 vatandaşın da yaralandığını açıkladı.

15 TEMMUZ'UN KARANLIKTAN AYDINLIĞA GEÇİŞ NOKTALARI

15 Temmuz 2016 Cuma hem utanç verici bir karanlığın hem de unutulmaz bir direnişin gecesi olarak tarihe geçti. Türkiye, güneşin doğuşunu andıran bir şekilde; meşum ve karanlık bir geceden aydınlık bir sabaha ulaştı. Millet, namusuna, onuruna ve özgürlüğüne sahip çıktı. Bu destansı direnişin gerçek sahibi elbette halktı. Ancak, yurt dışında planlanan FETÖ'nün hain darbe girişimini boşa çıkaran bir dizi kritik eşik yaşandı. Bunlar, çoğu zaman "küçük" gibi görünen ama hayati önem taşıyan hikâyelerdi. 15 Temmuz Direnişi'nin hâlâ anlatılmayı bekleyen nice gizli kahramanı, nice dönüm noktası var.

1 İLK KIRILMA, BAŞKOMUTAN ERDOĞAN'DAN GELDİ: "MEYDANLARA İNİN"

O gece Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kaçırılmış yahut öldürülmüş olabileceği ihtimali, herkesin dile getirmekten korktuğu bir düşünceydi. Darbeci askerler hızla ilerlerken Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın facetime üzerinden bir canlı yayına bağlanıp, Başkomutan olarak halkı meydanlara çağırması, bütün Türkiye'nin yaşadığı şok dalgasını atlatmasını sağladı. Türkiye'nin her yerinde insanlar meydanlara akın edip darbecilerin karşısına dikildi. 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin "girişim" olarak kalmasını sağlayan en önemli kırılma anı işte buydu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "meydanlara inin" çağrısı.

2

**TÜRKİYE’NİN KADERİNİ
DEĞİŞTİREN KURŞUN:
ÖMER HALİSDEMİR**

15 Temmuz gecesinin ancak sonraki gün öğrenebildiğimiz en önemli hikâyesi, en önemli kırılma anı hiç şüphesiz buydu. Cunta girişiminin ilk dakikalarında darbeci askerleri afallatan, planlarını bozan kahramanlığa Özel Kuvvetler Komutanı’nın emir subayı Ömer Halisdemir, hayatı pahasına imza atmıştı. Darbe girişiminin ilk dakikalarında Özel Kuvvetler Komutanı’nı tutuklamak ve yönetime el koyduğunu ifade etmek için karargâha gelen Tuğgeneral Semih Terzi, karşısında Astsubay Ömer Halisdemir’i bulmuştu. Hain Tuğgeneral, artık komutanın kendisinde olduğunu söylediği Ömer Halisdemir’den tek bir yanıt aldı. Ömer Halisdemir, hiç tereddüt göstermeden silahını çekmiş ve hain Tuğgeneral Semih Terzi’yi alnının tam ortasından vurarak öldürmüştü. Darbe girişiminin ilk dakikalarını akamete uğratan Ömer Halisdemir, hemen orada darbeci askerler tarafından şehit edildi. Ancak 15 Temmuz Darbesi’nin yalnızca “girişim” olarak kalmasını sağlayan en önemli adımı attı. Ömer Halisdemir, bütün cuntacı askerlerin kirlettiği üniformanın onurunu tek başına korudu.

3

**GENELKURMAY
BAŞKANI HULUSİ
AKAR’IN DİK DURUŞU**

Tüm Türkiye’nin ayrıntılarını daha sonra öğrendiği kırılma anlarından biri de doğrudan Genelkurmay Başkanlığı Karargahı’nda yaşandı. Her şeyi detaylıca hesaplayan FETÖ mensubu darbeci askerler, darbeyi gerçekleştirebilmek için en önemli detaylardan biri olan darbe bildirisini Hulusi Akar’a imzalatmak üzere o gece Genelkurmay Karargahı’nı işgal ettiler. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar’ı rehin alan darbeciler, ilerleyen saatlerde TRT ekranlarında bir spikere zorla okuttukları darbe bildirisini Genelkurmay Başkanı Akar’a imzalatmak istediler. Darbenin emir-komuta zinciri içerisinde bütün Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından yapıldığı algısını oluşturmak için önemli olan bu adımı gerçekleştirebilmek için Hulusi Akar’a hakaret ve işkence ettiler. Kafasına silah dayanmasına rağmen bildiriyi imzalamayacağını söyleyen Hulusi Akar, vatanına bağlı bir subay olarak bu onurlu duruşuyla darbeyi darbecilerin aleyhine çeviren kırılma noktalarından birine imza attı. Orgeneral Hulusi Akar’a yapılan işkencenin izleri, kurtarıldıktan sonra kameralara yansdı.

4

**MİLLETİN, KENDİ
SESİNE EL KONAN
TRT'Yİ GERİ ALMASI**

Aslında dediğimiz gibi, hikâyenin asıl ve tek kahramanı sadece milletin kendisi. 15 Temmuz Darbesi'nin engellenmesinin en önemli psikolojik hamlelerinden birini bizzat millet gerçekleştirdi. Darbeci askerler, öncelikle TRT'yi işgal edip TRT spikerine zorla darbe bildirisini okuttular. Bildiri "sokağa çıkma yasağından" söz ediyordu ancak bildiriyi işiten vatandaşlar evlerinden çıkıp TRT binasına doğru yürüyüşe geçtiler. Her geçen dakika artan kalabalığa karşı koyamayan darbeci askerler, halkla birlikte TRT'ye giren polislerle teslim olmak zorunda kaldı. TRT'deki darbeci işgaline son verilmesi 15 Temmuz Darbesi'ni kıran en önemli başlıklardan biri oldu. Halkın TRT'yi geri almasının ardından, zorla CNN Türk ve Kanal D binalarına giren askerler de haberi alan vatandaşların hızlıca hareket etmesiyle polis tarafından tutuklandı. 28 Şubat Darbesi'nde halkı değil askerleri destekleyen Doğan Medya'nın 15 Temmuz Darbesi'nde bizzat halk tarafından kurtarılması da tarihe ironik bir not olarak geçecek elbette.

5

**KÖYLÜLERİN ÇIKIŞI
VE ANADOLU İRFANI**

Hikâyenin asıl kahramanı milletin kendisi dedik ya. Darbe sürecinde İstanbul ve Ankara yoğunluklu süren haberler, büyük Anadolu kıtasında neler olduğunu biraz arka planda bıraktı aslında. Sonraki günler neler olup bittiğini anlamış olduk. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çağrısının ne düzeyde karşılık bulduğunu ancak detaylar gelince fark ettik. Ankara'ya doğru harekete geçmek üzere 11. Komando Tugayı'ndan çıkan ve beş yüz komandoyu taşıyan askeri araçlar havalimanı yolunda, halkın kamyonlar ve traktörlerle yolu kapatması üzerine durduruldu. Denizli Büyükşehir Belediyesi'ne ait bütün kamyon ve iş makineleri de havalimanı pistine park edilip havalimanı bütünüyle ulaşımına kapatıldı. Denizli köylüsünün cesur çıkışı 500 darbecinin Ankara'ya gidişinin önündeki en önemli engel oldu. Askerlerin Ankara'ya ulaşması, çok büyük bir kıyıma yol açacaktı.

6

**VATAN İÇİN TARLASINI
ATEŞE VEREN DEDE**

Abartı olduğunu düşünmeye hiç gerek yok. Gemilerin, karadan da yürütülebileceğini akıl eden iradeyi anlamak istiyorsanız eğer Ankara'nın Kazan ilçesine bakmanız yeterlidir. Darbecilerin ana merkez olarak işgal ettiği Akıncı Üssü'nden uçaklar kalkamasın diye tarlasındaki mahsulü ateşe veren, İstiklal Harbi ruhunu taşıyan o mübarek dedeye bakmanız yeterli. Tarlasındaki bütün ürünü ateşe verip, ortalığı dumana boğan çiftçi dedenin fedakârlığı, İstiklal Harbi'nde yaşanan fedakârlıkların bir benzeri.

7

**TÜRKİYE
DÜŞMANLARININ
DAİMA UNUTTUĞU ŞEY:
TÜRKİYE'NİN CESARETİ**

15 Temmuz Darbe Girişimi'ni akamete uğratan ve belki üzerine hiç konuşulmayan en önemli detaylardan biri de darbeye kalkışan Fethullahçı teröristlerin “geri zekalı” olmaları. Her şeyi planlamışlardı. Adım adım, köprüleri tutacaklardı, TÜRK SAT binasını ele geçireceklerdi, Cumhurbaşkanlığı'nı ve Meclis'i bombalayacaklardı. Stratejilerini gayet profesyonel bir şekilde yapmışlardı. Jandarmalar müdahale edecek, Harp Okulu öğrencileri sahaya inecek, tanklar meydanlara çıkacak, F-16'lar devreye girecekti. Hepsini tek tek gerçekleştirdiler de. Direnen küçük gruplar ateş açılarak dağıtılacaktı. Her şey planladıkları gibi gitti. Ama Türk halkını hiç tanımayan elitist ve cemaat yalanına inananlar, direnen 'küçük' grupların ölçüsü konusunda yanılmışlardı. Muhtemelen 60 ve 80 darbelerinin gazete haberlerine bakarak darbeye hazırlanan Fethullahçı teröristler, alçak uçuş yaptıklarında korkup evlerine kaçacak bir halk bekliyorlardı karşılarında. Yahut ateş ettiklerinde boyun eğecek bir halk. Ya da darbe bildirisini ciddiye alacak bir halk. Askeri olarak yaptıkları bütün planları işlemişti ama en önemli gerçeği ıskalamışlardı. Türkiye'yi ve Türk halkını tanımıyorlardı.

HALKIN ZAFERİ:
15 TEMMUZ
D
OS
YA

16 TEMMUZ SABAHİ NE OLDU?

16 Temmuz yıllar sürecektir bir hikâyenin ilk günüydü. Yorgunduk, terliyedik, kan kaybetmiştik. İman: Yorgun, terli ve kan kaybeden bir şeydi, yüzyıllardır olduğu gibi.

“Hiçbir şey eskisi gibi olmadı.” denir ya hani, tam aksine eskisi gibi oldu. Eski bir temizliği hatırladık hepimiz. Biraz Selçuklu geldi aklımıza ve biraz da Osmanlı. Bütün oturma odaları haklı çıktı, komplo teorileri diye üzeri örtülen her mesele haklıydı artık. Türkiye’deki Batı tandanslı entelektüel çevreler, yayınevleri, bazı şairler, bazı şiir kitapları yanılmıştı. Bazı semtler, ice moca ve suşi, kebab karşısında yenilmişti. Bir hayat tarzı, bir düşünme biçimiydi yenilen. Amerika’da o gün gözyaşları akmıştı. Bizse tarih boyunca yaptığımızı yapmış, düşmanın ağlamasını görmek için, kanımızı feda etmiştik. İstanbul hürdü artık. Ve Ankara hürdü. Kurumlar ve kuruluşlar aslına rücu ediyordu.

Abdest aldıktan sonra yüzünü mendille silen amcanın mendili yenmişti fuları. Hakikat karmaşık ve kaotik olanda değildi. Yahut derinlik arayışında. Hakikat sarıhlikteydi. Sarıh olan, derinlik arayışında olanı yenmişti.

16 Temmuz sabahı içimiz rahattı. Kanımızı ülke için verdikten sonra bize böyle olur. Rahatlarız. Kan verdiğimiz her şey gerçektir. Söz artık ikincildir. Vicdanımız, gayretimiz... Her şeyde bir tamamlanmışlık hissi hakimdi 16 Temmuz sabahı. Tamamlanmışlıkla ödüllendirilenler ve ebedi eksiklikle gidenler. 16 Temmuz sabahı, hamaset olarak bildiğimiz her şeyin doğru olduğunu gördük. Tornacılar,

**16 Temmuz sabahı,
herkes biraz kırk
yaşındaydı. Bazı
çocuklar babalarının
kahraman olduğunu
ve ölümsüzleştğini
öğrendiler. Şehitler
ölmez çünkü.**

kaportacılar, ev hanımları, ötelenenler, ay sonunu düşünen adamlar imha ettiler tankları. 16 Temmuz sabahı, herkes biraz kırk yaşındaydı. Bazı çocuklar babalarının kahraman olduğunu ve ölümsüzleştğini öğrendiler. Şehitler ölmez çünkü.

16 Temmuz sabahı evrensel değildik artık. Evrenselliğin, egemenler tarafından uydurulmuş bir şey olduğunu anladık. Bazı ülkeler, üzerine bombalar yağın bu memleketi görmedi. Artık şüphe duyduğumuz her şeyin sağlamasını yapmaya başlamıştık sanki. İleriye ancak geri geri yürüyen adımlarla gidebilirdik. Malum gazetelerin tutukladığı "Millet" kelimesi artık serbest kalmıştı. Bütün gazeteler korkuyla Türk milletini savunmaya başlamıştı. 16 Temmuz sabahı, millet olmayan her şey korkuyordu. Televizyonlar, kanını bu ülke için feda eden milleti yıllar sonra tekrardan görüyordu. Medyanın üzerindeki korku perdesi millet tarafından yırtılmıştı. Millet, medyayı da askeriye de siyaseti de düzenleyecekti. Çünkü kanını vermişti.

Bir elinde çiçek bir elinde molotof olan, kadın ve erkeğin birbirine sarıldığı romantik fotoğraflar yoktu 16 Temmuz'da. Oğluyla beraber, toprağa girenlerin vesikalıkları vardı. Gerçek bir devrim, fotoğraflarla değil, kan izleri ve eve bir daha girmeyecek olan babaların yokluğuyla anlaşılırmış.

16 Temmuz sabahı, sahillerdeki telaş bitmişti. Paralar çekilmiş, makarnalar mutfaktaki raflara dizilmişti. Zor bir görevdi bu. Çok sayıda market poşeti eve taşınmıştı bir gün önce. Uçak biletleri ayarlanmıştı. Diğer yanda ise cenaze otobüsleri, taziyeler, Türk bayrağına bakıp şükredenler, cenaze namazında şaşırılan duanın maruz görüldüğü ve kimsenin yemeği düşünmediği bir gündü. Herkes otobüs bileti arıyordu. Köylerde, şehitlerin definleri olacaktı çünkü. 16 Temmuz sabahı, kitap okumaktan bu halkı unutmış entelektüeller, kafalarını kitaptan kaldırmaya başladılar. Okumanın o büyük anlamını, dar pencerelerinden kurtarıp hayatı, ülkeyi ve bir tarihi yeniden okumaya çalıştılar. Millet, yani irfan, modern bilginin ve kültürün sahih olmayan kısımlarını da düzeltiyordu. Millet yahut halk, ne dersek diyelim, başroldeydi. Sahnesini kan ve irfanla geri alıyordu. Bu bizim huyumuzdu. Gerçeğin nasıl bir şey olduğuna dair yeni görgü başlıyordu artık. Gerçek; nazik değildi, kusursuz değildi, bazen sert bazen kaba bazen de hatalıydı. Ama gerçek milletle başlıyordu. Gerçek bedel ödeyenlerindi.

16 Temmuz yıllar sürecektir bir hikâyenin ilk günüydü. Yorgunduk, terliyedik, kan kaybetmiştik. İman: Yorgun, terli ve kan kaybeden bir şeydi, yüzyıllardır olduğu gibi. Artık yaşayacağımız her sabahta bir 16 Temmuz havası olacaktı. Ebedi bir 16 Temmuz.

CEM DURAN UZUN

**15 TEMMUZ DİRENİŞİ TÜM
DÜNYAYA ÖRNEK OLDU**

SÖYLEŞİ: ● MISRA SÜTCÜ

15 Temmuz 2016 gecesi, Türkiye siyasi tarihinde derin izler bırakan bir dönüm noktasıydı. Kamu hukuku alanında çalışan, anayasa ve yargı üzerine yazılarıyla tanıdığımız Doç. Dr. Cem Duran Uzun ile 15 Temmuz'un diğer ülkelere nasıl örnek olduğunu, hukukî çerçevesini, sonrasındaki yapısal dönüşümleri ve demokratik hukuk devleti ilkeleri bağlamında yaşanan süreci konuştuk.

15 Temmuz gecesi sokaklara dökülen milyonlarca insan Türkiye'de siyasetin ve halk iradesinin yönünü nasıl değiştirdi?

15 Temmuz aslında Türk siyaseti için çok önemli kırılma noktalarından biriydi. Türk siyasi hayatında darbelerin ve silahlı kuvvetlerin yerini göz önünde bulundurduğumuzda ve bütün Cumhuriyet tarihine damga vurduğunu değerlendirdiğimizde bu gerçeği görebiliyoruz. 15 Temmuz'da ilk defa halkımız ve genel olarak siyaset kurumu, milletin iradesine sahip çıkıp darbecilere karşı direndi ve darbeyi bastırmakta başarılı oldu. Yakından baktığımızda ise siyaset kurumu ve elbette başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan

olmak üzere bu darbeye karşı net bir tavır gösterdi ve darbecilere teslim olmadı. Geçmişteki "şapkamı alır giderim" diyen başbakanlar gibi olmadı. "Darbeye karşı milletin iradesinin üzerinde hiçbir irade tanımıyorum" diyerek direnme çağrısında bulundu. Bu dik duruşu gören millet de Cumhurbaşkanımızın arkasında durdu. Siyaset kurumu, AK Parti teşkilatları ve millet sokaklara çıkarak darbeyi bastırmayı başardı.

Bu bakımdan Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın net tavrı ve milletimizin cesareti ile bertaraf ettiğimiz 15 Temmuz Direnişi dünyaya örnek bir model oldu. Geçtiğimiz yıl Bolivya'da bir darbe girişimi gerçekleştirildi. Darbecilerin

müdahalesine karşı devlet başkanı direndi; darbeyi bastırmayı başardı, darbecileri görevden aldı ve yerlerine atamalar yaptı. Aslında dünyada böyle örnekler yoktu. Silahlı gücü elinde bulunduranlar genellikle çok başarılı olabiliyorlardı ama Türkiye, bu bakımdan da milli iradeyi ayakta tutma açısından da dünyaya örnek oldu.

Bu millet daha önce darbeler gördü ancak 15 Temmuz'da bambaşka bir karşı duruş sergilendi. Sizce bu farkı oluşturan temel dinamik neydi?

Darbe davalarına gittim. İddianame-leri ve mahkeme kararlarını okudum. Darbe yargılamalarını incelediğinizde gördüğümüz şey şu: Darbeciler (kendilerince) neredeyse mükemmel bir darbe planı hazırlamışlardı. 1 Kasım 2015 seçimlerinden bir hafta sonra seçim sonuçlarında AK Parti'nin güçlü bir iktidar olarak devam edeceğini görünce darbe hazırlığına başlamışlar. 8 Kasım günü darbe planlamasının yapacakları Ankara Çayyolu'ndaki villayı kiralamışlar. Oradan anlıyoruz ki yaklaşık 10 aylık bir darbe planlaması yapmışlar. Kâğıt üzerinde neredeyse mükemmel bir

darbe planı var. Aynen 12 Eylül'de olduğu gibi sabah uyandığımızda her yer ele geçirilmiş, sıkıyönetim ilan edilmiş ve siyasiler tutuklanmış gibi bir sonuç elde etmeyi bekliyorlardı.

Darbeciler başarılı olamadı. Çünkü önce açığa çıktıklarını düşünerek darbeyi erkene aldılar, sonrasında ise Cumhurbaşkanımız ile AK Parti teşkilatları arkasından da millet darbeye karşı durdu. Yine parantez içerisinde belirtmek lazım ki ilk defa yargı, darbeye karşı pozisyon aldı. Bir hukukçu olarak yargının hakkını vermem gerekir. 15 Temmuz'a kadar Türkiye'deki tüm darbe ve muhtıralarda yargı, darbecileri desteklemişti. Yargının kötü bir sicili vardı. 27 Mayıs 1960 darbesinden sonra Adnan Menderes ile arkadaşları Yassıada mahkemelerinde yargıladı ve cezalandırdı. Yargı 12 Mart muhtırasından sonra da 12 Eylül'den sonra da demokrasinin değil darbecilerin yanında oldu. En yakın dönemde ise 28 Şubat'ta Genelkurmay'a yargı organı mensupları çağrıldı ve brifing verildi. Ardından da üzerlerine düşeni (!) yaptılar. Bunların hepsinde yargı, milli iradenin yanında değil darbeci-

lerin ve askerlerin yanında durmuştu. Fakat ilk defa darbe daha gerçekleştiren, başarılı olup olmayacağı belli değilken yargı organları açıklamalar yaptılar. Ankara Başsavcılığı, İstanbul Başsavcılığı, Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi bunun darbe girişimi olduğunu, anayasal düzeni ihlal suçu içinde bulunduğunu ve bunlara girişenleri cezalandıracaklarını duyurdular. Yani ilk defa yargı organı da darbecilerin karşısında durdu.

FETÖ'nün uzun yıllara yayılan sinsi yapılanması 15 Temmuz'da kanlı bir ihanete dönüştü. Sizce bu yapılanmadan ders alarak yeni kuşakları nasıl daha dirençli ve şuurlu hale getirebiliriz?

Öncelikle şunu söylemek lazım: FETÖ eski Türkiye'nin bir örgütüydü. Eski Türkiye'de siyasi iktidarlar seçimi kazanıyordu. Siyasi partiler hükümet kuruyorlardı ama iktidarı alamıyorlardı. Çünkü orada bir vesayet iktidarı vardı. Yani ordu vardı, Milli Güvenlik Kurulu vardı, askeri yargı vardı, yüksek yargı vardı. Çoğunlukla cumhurbaşkanları vesayet sisteminin bir parçasıydı. Hatırlarsanız 1961 Anayasası'nda 3 cumhurbaşkanının hepsi askerdi. 12 Eylül'den sonra Kenan Evren cumhurbaşkanıydı. Bir vesayet düzeni vardı. Şöyle denilirdi: "Hükümet oldu ama iktidar olamadı." Seçimlerde milletin oyunu alıyordunuz, meclis çoğunluğunu elde ediyordunuz ama gerçekten iktidar olamıyordunuz. Orada bir "devlet iktidarı", vesayet sistemi vardı. Bu sebeple FETÖ; siyaseti ve siyasi iktidarı küçümseyen, siyasi partileri dışlayan ve asıl iktidar olarak gördüğü orduyu, yargıyı, istihbaratı, emniyeti ele geçirmeyi amaçlayan bir örgüttü. Yani FETÖ eski Türkiye zihniyetinde bir örgüttü ve gerçekten de Türk Silahlı Kuvvetleri'nde, istihbarat teşkilatında, emniyet teşkilatında, yargıda çok güçlü bir örgütlenme kurmuştu ve bu sahip olduğu örgütlenme ile istediği her şeyi yapabileceğini düşünüyordu; siyaset kurumunu hafife alıyordu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğini, AK Parti iktidarını ve meclisi hafife

alıyordu. "Ben oraları ele geçirdim, artık gerçek iktidar benim." diyordu.

Oysaki Türkiye değişmişti. Türkiye; 2010 Anayasa değişikliğiyle darbecilerle hesaplaşmış, darbecileri yargılamış ve onları mahkûm etmişti. Türk milleti darbecilere karşı uyanık bir zihne kavuşmuş, siyaset kurumu darbecilere karşı dirençli olmuştu. Bu bakımdan FETÖ, devlet içindeki o güçlü örgütlenmesine rağmen siyaseti ve milleti tam tanımayan bir örgüttü. Küçük bir kadro yapılanmasıydı, geriye kalan milleti hafife alıyordu ve sadece kendi kadrolarına güveniyordu. Ancak millet de kendi iradesine sahip çıkarak FETÖ'yü boşta çıkardı.

FETÖ'nün yapılanmasını, örgütlenmesini incelediğimizde; örgütün mensuplarını çok genç yaşta elde edip bunları kendi sistemi içerisinde erittiğini, ailelerine karşı yabancılaştırdığını, ailelerinin tesir alanından çıkardığını, yine milletin ve siyasetin genel eğiliminin dışında kapalı devre bir zihniyete kavuşturduklarını görüyoruz. O yüzden gençlerin, aileleriyle ve genel olarak milletin değerleriyle barışık olmayan yapılardan uzak durmaları lazım. Yani Türk milletin değerleri dışında kendilerine farklı yapılanmaları öngören, şeffaf olmayan bu tür yapılarda uzak durmaları lazım. Milli iradeyi, demokrasiyi, bunun gereklerini dışlayan, hafife alan yapılara karşı uyanık olmaları gerekiyor.

Milletin tanklara karşı yürüyerek verdiği cevap, Türkiye'de demokrasinin derinliğine dair ne söylüyor sizce? Bu direniş, sivil toplumun geleceği adına nasıl okunmalı?

Aslında şunu gördük: Eğer siyaset kurumu ve toplum, iradesine sahip

FETÖ eski Türkiye'nin bir örgütüydü. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğini, AK Parti iktidarını ve meclisi hafife alıyordu.

**15 Temmuz'dan sonra çok hızlı bir şekilde
bu bürokratik vesayetin kalıntıları olan
Anayasal ve yasal kurumların hepsi
temizlenip değiştirildi.**

çıkarsa en güçlü silahlı güçlere, en kuvvetli örgütlü yapılara karşı bile direnebilir. Türkiye'de darbeler tarihi çok eskiye kadar gidiyor. Yani Türkiye Cumhuriyeti ilk 27 yılını tek partili bir yönetimde geçirdi. Sonrasında çok partili bir sisteme geçti ama 10 yıl sonra bir darbeye karşı karşılaştı ve millet o darbeye karşı tepkisini sandıkta gösterebildi sadece. Sandık dışında, iradesine sahip çıkmak için fazla bir tepki göstermedi veya gösteremedi. 12 Mart'ta, 12 Eylül'de ve 28 Şubat'ta da böyle oldu.

Milletin ve siyasetin vesayete karşı direnişinin ilk nüvesini 27 Nisan e-muhtırasına karşı 2007 yılında erken seçimlerde gösterdi. AK Parti 2002'de %34 oyla tek başına iktidar olmuştu. 27 Nisan e-muhtırasına karşı "milletin iradesine başvururuz, o halde milletin hakemliğine gidelim" deyip erken seçim kararı alınınca AK Parti'nin o seçimlerde oyu %47'ye çıktı. Ondan sonra AK Parti referandumla ve Anayasa değişik-

likleriyle devlet içerisindeki vesayet odaklarını gerilettili. Önce 2010 referandumuyla eski bürokratik vesayet -özellikle yargı içerisindeki- geriletildi. Ancak sonrasın FETÖ vesayetinin etkileri doğmaya başladı. Buna karşı bir mücadele yürütüldü. Siyaset içerisinde bu geriletildi. Millette darbelerle karşı, askeri muhtıralara karşı iradesine sahip çıkma noktasında bir bilinç oluştu ve nitekim bu bilinç darbe girişimine karşı başarılı oldu diyebiliriz.

Türkiye'nin 15 Temmuz sonrası güvenlik, adalet ve eğitim politikalarında attığı adımları nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu adımlar yeterince köklü mü?

15 Temmuz'dan sonra çok hızlı bir şekilde bu bürokratik vesayetin kalıntıları olan Anayasal ve yasal kurumların hepsi temizlenip değiştirildi. Yani bu vesayeti doğuran, vesayeti besleyen bütün yapılar ortadan kaldırıldı. Örneğin 2017 Ana-

yasa değişikliğiyle artık vesayet makamlarının ve organlarının müdahale edemeyeceği bir hükümet sistemine geçiş yaptık. Önceden parlamenter sistem gereği Meclis halk tarafından seçilirdi ve meclisin içinden hükümet çıkardı. Hükümetlerin kurulması konusunda devamlı vesayet müdahaleleri olurdu. 1995 seçimlerinden sonra birinci parti Refah Partisi idi ama ona hükümet kurdurulmamıştı. Önce ANAYOL hükümeti kurdurulmuştu, sonra kurulan Refah-Yol hükümeti baskıyla yıkılmıştı, ardından partiler bölünerek tekrardan farklı koalisyon hükümetleri kurdurulmuştu. Ama yeni hükümet sistemimiz şunu diyor: Hükümeti de halk kuruyor; Cumhurbaşkanı seçiyor ve Cumhurbaşkanı hükümetini oluşturuyor. Meclisi de Cumhurbaşkanını da halk seçiyor. Yani milletin cebinde artık bir tane değil iki tane oy hakkı var. Millet, sadece milletvekillerini seçmiyor; hem hükümeti ve Cumhurbaşkanını yani yürütme organını hem de Meclisi yani yasama organını belirliyor. Yani vesayeti tamamen ortadan kaldıran bir hükümet sistemine geçtik.

Bunun yanı sıra askeri yargı kaldırıldı. Askeri okullar yeniden sivil denetime açıldı. İçi tamamen boş olan Milli Savunma Bakanlığı gerçek bir bakanlığa çevrildi. Asıl güç ve yetki Genelkurmay Başkanlığı içerisinde alınıp Milli Savunma Bakanlığı'na bağlandı ve gerçek demokratik bir hukuk devletinde olması gerektiği gibi sivil denetimin hâkim olduğu bir askeri düzen oluşturuldu. Silahlı kuvvetlerin siyasetten bağımsız kendi özerk alanını sağlayan eğitim kurumları, personel atama sistemleri, sağlık kurumları gibi bütün bu kurumlar yeniden yapılandırıldı. Böylece vesayet doğuran, besleyen bütün mekanizmalar ortadan kaldırıldı. Yani artık şunu görüyorsunuz; örneğin geçmişte hep vesayete dayanan CHP bile artık siyaset yapmak zorunda kalıyor. Önceden hep orduya, Anayasa Mahkemesi'ne veya yargıya sığınan; onlara başvuran, onları tahrik eden bir tavırdayken artık siyaset yapıyor. Çünkü artık bu kurumlar, demokratik hukuk devletlerinde olduğu gibi siyaset kurumunun denetimi altında kendi görevlerini başarılı bir şekilde yürütüyor.

Nitekim Türk Silahlı Kuvvetleri'nin vesayet sisteminden çıkıp gerçek hürriyetine kavuştuğunda elde ettiği başarıları Suriye'de, Libya'da ve diğer birçok yerde gördük. Bu süreçte istihbarat kurumlarımızın da demokratik denetime tâbi olunca daha başarılı olduğuna şahit olduk.

Gençler arasında “unutma hastalığına” karşı nasıl bir 15 Temmuz hafızası inşa edilmeli? Tarih ve değerler eğitimi bu noktada nasıl bir rol oynar?

Çok doğru bir noktaya değindiniz. Bizim millet olarak ciddi bir hafıza sorununuz var. Çok yakın tarihi dahi çok hızlı unutabiliyoruz ve biz unuttuğumuz zaman, biz yazmadığımız ve konuşmadığımız zaman başkaları yazıp başka bir tarih oluşturabiliyorlar. 15 Temmuz ile ilgili ısrarla “kont-

rollü bir darbeydi, tiyatroydu ya da göz yumuldu” gibi iddialar yapılıyor. Oysaki 15 Temmuz darbe davalarını (özellikle Akıncı Üssü davası, Genelkurmay çatı davası, İstanbul'daki davalar gibi ana davaları) incelediğimizde dosyalarında bu iddiaları destekleyen hiçbir veri olmadığını görüyoruz. Doğrudan örgütün 1 numarasının talimatlarıyla ona bağlı asker ve sivil kişilerin yönettiği bir darbe girişimiydi. Bu darbe girişimi milletin çabalarıyla, onların direnişi sayesinde bastırıldı. 16 Temmuz sabahı uyandığımızda sıkıyönetim ve sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş; siyasiler, yöneticiler tutuklanmış, belki bazı kişiler infaz edilmiş, bütün yönetim ele geçirilmiş olabilirdi. Yani bu Türkiye'nin atlattığı çok büyük bir tehlikeydi. Bunu asla unutmamamız, hatırlamamız ve hatırlatmamız gerekiyor.

15 Temmuz'u sadece hukuki açıdan değil her yönüyle değerlendirmeli; sosyoloji, psikoloji, siyaset bilimi, ilahiyat gibi alanlardan da incelemeli ve gençlere farklı perspektiflerden anlatmalıyız.

Siyasi iradeyi, siyasi iktidarı, siyasi partileri beğenmeyebilir ve eleştirebilirsiniz ama bunlar sonuçta milletin oylarıyla seçilmiş Anayasal sistem içerisinde olan mekanizmalardır. Oysaki FETÖ tamamen Anayasa ve hukuk dışında bir örgütlenmesi olan, kendi hiyerarşisini oluşturmuş, Amerika'dan yönetilen ve bu yönetim sırasında da devletin hiyerarşisi dışında emir ve talimatlarla hareket eden bir yapıydı. Paralel yapılanma oluşturmuşlardı ve bunların gündemi, amacı, hedefleri de şeffaf değildi. Bizim bilgimiz dahilinde, milletin bilgisi dahilinde değildi. Tamamen yabancı devletlerin ve istihbarat örgütlerinin kontrolü altındaydı.

Yani tarih ve değerler eğitimine bu yönde çok ihtiyaç duyuyoruz. Bunları devamlı hatırlamalıyız. 15 Temmuz'u sadece 15 Temmuz günü yapılan anmalarla sınırlı tutmamamız gerekiyor. 15 Temmuz'u sadece hukuki açıdan değil her yönüyle değerlendirmeli; sosyoloji, psikoloji, siyaset bilimi, ilahiyat gibi alanlardan da incelemeli ve gençlere farklı perspektiflerden anlatmalıyız.

15 Temmuz sonrası Türkiye'nin iç ve dış politikadaki yönelimi ne yönde değişti? Bu değişim sürdürülebilir mi?

Türkiye'nin iç ve dış politikasını 15 Temmuz öncesi de hükümet yönetiyordu. Ama sonradan FETÖ'nün yapılanması iyice açığa çıktığında anlıyoruz ki Türkiye'nin yürütmek istediği

iç ve dış siyaseti hayata geçirecek olan bürokratik kadrolar, çok fazla engel çıkarıyordu. Örneğin şu anda çözüm sürecini baltalayan birçok hareketin bu FETÖ tarafından icra edildiğini anlayabiliyoruz. Türkiye'nin Suriye politikasını sabote eden ciddi hareketlerin bizzat FETÖ'cü güvenlik güçlerinden kaynaklanmış olduğunu fark ediyoruz. Yani Türkiye'de hükümet bir iç ve dış siyaset belirliyordu ama bunu harekete geçirecek, icra edecek bürokratik kadrolarda ciddi sabotajlar olabiliyordu. Artık bunlar da gerçekleşmeyeceği için siyasi iradenin daha güvenilir biçimde yerli ve milli bürokratik kadrolarla politikalarını icra etme imkânı vardır diyebiliriz.

Yani tüm dünyada küresel liberal düzenin yıkıldığı bir dönemdeyiz. Küreselleşmenin gerilediği; küresel kurumların, uluslararası mahkemelelerin etkisinin kalmadığı, kuzeyimizde Ukrayna-Rusya savaşı, güneyimizde bütünlüğünü yitirmiş devletler, doğumuzda hâlâ Karabağ sorununun bir anlaşmaya bağlamaması, Libya'daki iç savaş, Doğu Akdeniz ve Kıbrıs sorunlarımız... Sadece yakın çevremiz ile düşünmeyelim: Avrupa'da yükselen aşırı sağcı partiler, ABD'de değişen siyaset atmosferi vesaire. Yani dünyadaki bu değişimlere baktığımızda büyük bir fırtınalı döneme girdik ve daha büyükleri olacak. Gençler için şunu söyleyebiliriz: Bu gemi çok tehlikeli, fırtınalı sularda yüzmek zorunda kalacak. Bu geminin güçlü bir kaptanı ve kaptan köşkü olması gerekiyor. Nitekim bunu son seçimlerde de gördük. 6 Şubat depremleri, sebep olduğu yıkım, ekonomik bazı meselelere rağmen insanımız beka sorunu, güvenlik endişeleri, özellikle dış politika gerekçeleriyle Cumhurbaşkanımızı tekrar güçlü bir şekilde seçti; TBMM'de Cumhurbaşkanlığı çoğunluğu elde etti. Böyle bir zor dönemde gençlerimizin de kendilerini çok daha iyi yetiştirmesi gerekiyor. Özellikle gençlerin yaşayacağı önümüzdeki dönem için bütün dünyanın çalkantılı bir döneme doğru gittiğini söyleyebiliriz. Biz Türkiye olarak bu döneme hazır olmalıyız.

HİÇ UNUTMA! İHANETİN KAYITLARI

“Silahlı Kuvvetler yönetime el koydu. Evinize gidin.”

15 Temmuz gecesi Boğaziçi Köprüsü’nü kapatan tankların yanındaki subayın yoldan geçen vatandaşlara sözleri.

“Beylerbeyi yolu üzerine helikopterleri yönlendirin. Direnen kalabalık var. Doğrudan ateş edilsin.”

Çengelköy Karakolu’nu basan darbeci komutanın telsizden geçtiği anons.

“Ateş ederek tankları halkın üzerine sürün.”

Ankara Zırhlı Tümen Komutanlığı’nda görevli darbeci bir tuğgeneralin askerlerine tutuklanmadan önceki emri.

“Direnen olursa vurun.”

Sabiha Gökçen’i işgal etmek üzere harekete geçen Hava Harp Okulu 4. Filo Komutanı Ferhat Güner’in darbe girişimi sırasında askerlere talimatı.

“Değerli abiler. Askerler şu an yönetime el koydular. Herkes işini gücünü bıraksın bulunduğ u yerde arkadaşları yönlendirsin. Direnen emniyet güçlerine engel olun. Silahlarınızı alın ve direnenleri indirin.”

FETÖ üyesi emekli emniyet güçlerine gönderilen mesaj.

*

Binbaşı Mehmet Karabekir: Sabiha Gökçen direk sağa sola ateş edin sıkıntı var orada.

Binbaşı Muammer Aygar: Çengelköy’de direnen 4 kişiyi vurduk. Sorun yok.

Yarbay Muzaffer Düzenli: Toplanan kitlelere askeri kuvvetlere karşı duran polislerle silahla, tanklarla sert bir şekilde müdahale edilecek.

Albay Uzak Şahin: Arkadaşlar her şey planlandığı gibi gidiyor. Bu televizyonların susturulması gerekiyor. Vatan Emniyet’i gerekiyorsa vurun.

Binbaşı Mehmet Murat Çelebioğlu: Vatan emniyete acilen zırhlı araçlarla ateş edilmesi lazım.

Albay Uzak Şahin: Çamlıca tepesini gören tanklar antenleri vursunlar. İrfan, Çamlıca’ya gidip vurabilir misin?

Darbeci subayların telefon yazışmaları...

“Kazanda dediler ki ihtilal oluyormuş, Menderes gibi. Canı isteyen Tayyip’i kurtarmaya gidiyor dediler vatanını seven. Biz oraya gidince, tabii bizi birden görünce şaşırdılar. “Ne ararsınız lan burada” dedi. Biz dedik komutanım “askerler hükümeti deviriyorlarmış da onun için geldik” dedim ben. ‘Ya dedi demek bizi öldürmeye geldiniz.’ Döndü askere, ‘diz çok lan doldur kapat’ dedi. Bu o yana bi bu yana tarattı.”

Darbeyi engellemek için Kazan’dan Akıncı’daki 4. Ana Jet Üs Komutanlığı önüne giden 70 yaşındaki Mustafa Zorova

**BİTMEYEN
KUYRUKLARDAN
ŞARTSIZ ŞİFAYA
SAĞLIKTA
TÜRKİYE
YÜZYILI
DEVİRİMİ**

Bir annenin ateşi çıkan çocuğunu sırtına alıp sabah ezanıyla yola koyulduğu sabahlardı... Bir ihtiyarın tek başına hastaneye varmaya çalıştığı, bir gencin ilacını alamayıp eve mahzun döndüğü zamanlardı... O yıllarda sağlık sadece bir ihtiyaç değil, çoğu zaman bir sınav gibiydi. Uzun kuyruklar, eksik ilaçlar, bekleyişler ve suskun doktor kapıları... İnsan, hasta olduğunda önce sabrı, sonra duası devreye girerdi.

O günlerde devlet hastanesine gitmek herkesin hakkı değildi. Sosyal güvencesi olmayan biri, doktora ulaşmakta zorlanırdı. İlaç almak için saatlerce kuyruk beklenir, sıra geldiğinde reçetedeki ilacın bulunup bulunamayacağı bile meçhul olurdu. Bir muayene için sabahın erken saatlerinde yola çıkılır, çoğu zaman saatlerce beklenirdi. Ve bazen, sıra sana geldiğinde mesai bitmiş olurdu.

Kırsalda doktor bulunmaz, acil durumlarda ambulans gelmezdi. Şehirdeki hastaneler kalabalıktan yorulmuş, köyler ise sessizliğe terk edilmişti. Sağlık bir hizmet değil, nasipti. O nasip de bazen erişilmeyecek kadar uzaktaydı.

Sonra bir sabah, o karanlık tablo yerini aydınlık günlere bırakmaya başladı. 2002'de AK Parti iktidara geldiğinde sağlık sistemini baştan sona değiştirmeye karar verdi. Bu, bir yasa değişikliği değil, bir zihniyet devrimiydi. Devlet, vatandaşına daha yakın olmaya niyet etti. Ve böylece, sessiz ama derin bir değişim başladı.

Şifanın Kapıları Açılıyor

2003 yılında başlatılan Sağlıkta Dönüşüm Programı, işte tam da bu niyetin adıydı. Artık kimse “Ben nereye gideceğim?” diye düşünmek zorunda değildi. SSK’sı, Bağ-Kur’u, Emekli Sandığı fark etmeksizin herkes aynı hastanelerden yararlanabilir hâle geldi. Hastaneler birleşti, kurallar sadeleşti, ayırım kalktı. Sağlıkta eşitlik, sadece bir hedef değil, yaşanır bir gerçek oldu.

Eskiden sadece belli eczanelerde bulunabilen ilaçlar artık her eczaneden alınabiliyordu. Bir babanın çocuğuna şifa bulabilmek için eczane eczane dolaştığı devir sona erdi. İlaçlar kolaylaştı, yüzler rahatladı.

Sonra, Genel Sağlık Sigortası geldi. Sadece çalışanlar değil, çalışmayanlar da devletin şefkatli eliyle sağlık güvencesine kavuştu. Artık her doğan çocuk, her yaşlı anne-baba devletin sağlık şemsiyesi altındaydı.

Her vatandaşın bir aile hekimi oldu. Bu hekim, sadece muayene eden değil; takip eden, hatırlayan, ilgilenen bir sağlık dostuna dönüştü. Çocuğunun aşısını unutan bir annenin telefonuna gelen bildirim, o annenin yüreğine su serpti.

Hastanelerde randevu sistemi başladı. Sabahın köründe hastane önünde beklemek sona erdi. İnsanlar, bir tuşla randevusunu aldı, doktoruna zamanında ulaştı. Artık “Sıra bana gelmedi.” cümlesi az duyulur oldu.

Türkiye’nin dört bir yanına modern hastaneler yapıldı. Şehir hastaneleri, sadece bir sağlık merkezi değil; bir umut yuvası gibi yükseldi. Geniş koridorlar, modern cihazlar, güler yüzlü sağlık çalışanlarıyla doldu. Ambulanslar, uzak köy yollarına kadar uzandı. 112 hattı, bir çocuk düştüğünde, bir yaşlı fenalaştığında ilk umut oldu. Herkesin ulaşabileceği bir acil destek sistemi kuruldu.

Yıllar önce değil özel hastaneye gitmek, şanslı yaver gidip de devlet hastanesine gidebilenin de parasızlıktan hastanede mahsur kalabildiği karanlık zamanlar vardı. Oysa vatandaşının her koşulda hür yaşamasının teminatı olan bir devlet, nasıl olur da onu kendi hastanesinde alıkoyabilirdi? Bu utanç verici sorun hızla çözülmeliydi ve devlet, özel hastanelerle anlaşmalar yaptı. Artık sadece parası olan değil, sosyal güvencesi olan herkes bu imkânlardan yararlandı. Özel hastaneler de devletin eli gibi halka açıldı.

Ve zamanla dijital sağlık dönemi başladı. E-Nabız uygulamasıyla vatandaş kendi sağlık geçmişi ulaşabilir hâle geldi. Tahlil sonuçları cepte, aşı takvimleri ekranda, doktor bilgileri parmak ucunda oldu.

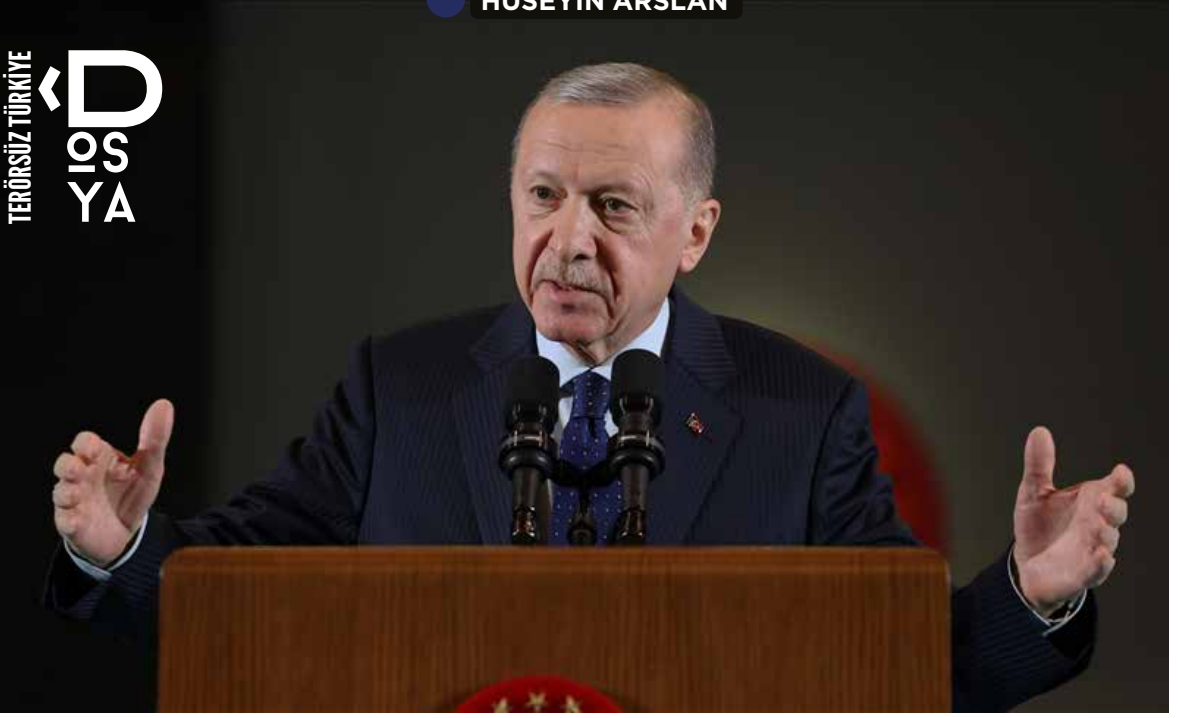
Bugün geldiğimiz noktada, Türkiye sağlık alanında bambaşka bir yerde. Modern hastaneleriyle, güçlü kadrolarıyla, ulaşılabilir hizmetiyle herkesin yanında. Artık sağlık bir ayrıcalık değil, herkesin hakkı; çünkü devlet, sağlıkla ilgili sadece soruları değil, endişeleri de ortadan kaldırdı.

Eskiden doktora ulaşmak dua gerektirirdi, şimdi sağlık hizmeti bizzat duanın kendisine dönüştü. Bir annenin şifaya kavuşan evladı için “Allah devletimize zeval vermesin” demesi, bu dönüşümün en sade ama en güçlü duasıydı.

Ve işte böyle... Türkiye'nin sağlık hikâyesi; bir sabrın, bir inancın, bir adanmışlığın hikâyesi oldu. Ve şimdi herkes, şifayı kapı kapı ötede değil, hayatının tam ortasında hissedebiliyor.

YENİ GÜVENLİK MİMARİSİ: TERÖRSÜZ TÜRKİYE SÜRECİ

Aksa Tufanı sonrasında bölgedeki güç dengeleri hızla değişirken, Türkiye yeni bir iç güvenlik ve dış politika konsepti geliştirdi. “Terörsüz Türkiye” süreci, daha önceki çözüm süreçlerinden farklı bir karaktere sahiptir. Bu kez odak, doğrudan PKK’nın silahsızlandırılması ve tasfiye edilmesidir.

7 Ekim 2023 tarihinde başlayan ve dünya kamuoyunda “Aksa Tufanı” olarak adlandırılan saldırılar, Ortadoğu’nun jeopolitik dengelerini derinden etkileyen bir kırılma noktası oldu. İsrail’in Gazze’ye yönelik insan haklarını ve uluslararası hukuku hiçe sayan, soykırım boyutlarına varan saldırıları, bölge ülkelerine önemli bir ders verdi: Ulusal güvenlik yalnızca askeri güçle değil, iç istikrar ve toplumsal birlikle sağlanabilir. Bu farkındalık Türkiye için de yeni bir stratejik dönemin başlangıcını teşkil etti. Yaklaşık yarım asırdır devam eden PKK terörü ile mücadelede farklı bir yol izlenmeye başlandı ve “Terörsüz Türkiye” vizyonu doğdu.

Bu sürecin siyasal olarak ilanı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 1 Ekim 2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin (TBMM)

yasama yılı açılış konuşmasında gerçekleşti. Erdoğan, “Gazi Meclis” vurgusuyla birlik ve dayanışma mesajları verirken, Türkiye’nin geleceğine yön verecek bir sürecin başladığını duyurdu. Bunu takip eden gelişme ise, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı Devlet Bahçeli’nin 22 Ekim 2024 tarihli grup konuşmasında, PKK’nın silahlı faaliyetlerini sonlandırması gerektiğini ve Abdullah Öcalan’ın da bu konuda “tarihi bir sorumluluk” taşıdığını açıklamasıydı.

Bu açıklamalar, yeni bir sürecin yolunu açtı. Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) milletvekilleri, İmralı Cezaevi’nde Abdullah Öcalan ile temas kurdu. 27 Şubat 2025 tarihinde kamuoyuna duyurulan Öcalan’ın mektubunda, PKK’nın ve ona bağlı

PKK'nın fesih bildirgesinde yer alan "ortak vatan" ve "etno-milliyetçiliğin aşılması" gibi ifadeler, ideolojik bir dönüşümü de ortaya koymaktadır.

yapıların tüm faaliyetlerine son vermesi ve örgütün feshedilmesi çağrısı yapıldı. Bu çağrı doğrultusunda, 5-7 Mayıs 2025 tarihlerinde toplanan PKK'nın 12. Kongresi sonucunda, örgütün resmen feshedildiği ilan edildi. Türkiye, böylece yaklaşık 40 yılı aşan bir çatışma ve terör döneminin sonuna yönelik tarihi bir eşik aşmış oldu.

PKK'nın geçmişine bakıldığında, örgütün kuruluşu 1978 yılında, Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Fis Köyü'nde gerçekleştirilen toplantıya dayanır. Marksist-Leninist ideolojiyi benimseyen, Kürt kimliği üzerinden sosyalist bir Kürt devleti kurmayı hedefleyen örgüt, 1980 darbesinden sonra yurt dışına yöneldi ve Bekaa Vadisi'nde kamplar kurarak silahlı mücadeleye hazırlandı. 15 Ağustos 1984 tarihinde Siirt ve Hakkâri'de gerçekleştirdiği eş zamanlı saldırılarla, silahlı mücadele sürecini başlattı.

İlk ciddi barış girişimi, 1993 yılında Cumhurbaşkanı Turgut Özal döneminde yaşandı. Ancak Özal'ın ani ölümü ve Bingöl'de 33 askerin şehit edilmesiyle süreç sona erdi. 1999'da Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye getirilişiyle yeni bir ateşkes süreci doğdu. Ancak bu da uzun ömürlü olmadı. 2009'daki Demokratik Açılım Süreci, devletin Kürt meselesini demokratik yollarla çözmeye iradesini yansıtan önemli bir adımdı. Buna rağmen PKK, Kürt meselesini aşan ayrı bir siyasi-askeri yapı kurma niyetinden vazgeçmedi. Bu yaklaşım, sürecin başarısız olmasına neden oldu.

2015 yılında PKK, en ağır saldırılarını gerçekleştirdi. Hendek-barikat savaşları, büyük yıkıma, sivil kayıplara ve PKK'nın toplumsal taban kaybına yol açtı. Bu dönemde Türkiye, yalnızca klasik güvenlik yöntemleriyle değil, yerli ve milli İHA-SİHA teknolojisi ile terör örgütünün hareket alanını ciddi ölçüde sınırlandırdı. Irak merkezi hükümeti ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi (KBY) ile geliştirilen diplomatik ilişkilerle de PKK'nın Kuzey Irak'taki manevra kabiliyeti zayıflatıldı.

Aksa Tufanı sonrasında bölgedeki güç dengeleri hızla değişirken, Türkiye yeni bir iç güvenlik

ve dış politika konsepti geliştirdi. "Terörsüz Türkiye" süreci, daha önceki çözüm süreçlerinden farklı bir karaktere sahiptir. Bu kez odak, doğrudan PKK'nın silahsızlandırılması ve tasfiye edilmesidir. 2009'daki çözüm sürecinde olduğu gibi örgütün siyasi muhataplık kazanmasına değil, doğrudan terörün sonlandırılmasına yönelik bir yaklaşım benimsenmiştir.

Bu yönüyle süreç, aşamalı ve kontrollü bir yapıda ilerlemektedir. Olası provokasyonları ve süreç karşıtı sabotajları engellemek için dikkatli adımlar atılmaktadır. Sürecin demokratik meşruiyetini sağlamak amacıyla TBMM'de tüm siyasi partilerin temsil edildiği bir komisyon kurulması çağrısı yapılmıştır. Ayrıca, PKK'nın fesih bildirgesinde yer alan "ortak vatan" ve "etno-milliyetçiliğin aşılması" gibi ifadeler, ideolojik bir dönüşümü de ortaya koymaktadır.

Yeniden Büyük Türkiye'ye Doğru

Siyasi partilerin süreç karşısındaki tutumları farklılık göstermektedir. DEM Parti, bu süreci yeni bir çözüm süreci olarak görüp Kürt siyasetinde başat aktör olma arzusunu sürdürmektedir. Hür Dava Partisi (HÜDA PAR), insani ve İslami perspektifle sürece olumlu bakmaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ise süreci temkinli desteklemekte, şeffaflık ve demokratik denetim ilkelerini savunmaktadır. Saadet Partisi ve Gelecek Partisi de sürece olumlu yaklaşmakta ve TBMM'nin daha aktif rol oynaması gerektiğini belirtmektedir.

Buna karşılık Yeniden Refah Partisi, PYD'nin olası özerklik projelerine dair endişeler nedeniyle daha mesafeli bir duruş sergilerken, İYİ Parti, Zafer Partisi ve Anahtar Partisi gibi milliyetçi partiler sürece açıkça muhalif bir tutum takınmaktadır. Eleştirilerinin temelinde, Abdullah Öcalan'ın bu süreçte dolaylı da olsa rol alması ve bunun "milli güvenliğe tehdit" oluşturduğu inancı yatmaktadır.

Türk solunun yaklaşımı ise daha karmaşık ve ideolojik bir çizgi taşımaktadır. Türkiye İşçi Partisi (TİP) ve SOL Parti sürecin Cumhuriyet İttifakı

Bölgenin derin tarihî ve kültürel bağları göz önünde bulundurulduğunda, İslam dininin bu coğrafyada oynadığı hayati rol asla göz ardı edilmemelidir.

önderliğinde yürütülmesine karşı mesafelidir. Türkiye Komünist Partisi (TKP) ise süreci “sermaye sınıflarının çıkarına göre biçimlenmiş güvenlik mimarisi” olarak yorumlamaktadır. Ancak bu kesimlerin henüz kapsamlı ve uygulanabilir bir çözüm alternatifi sunamamış olmaları, onları süreçte marjinalleştirmektedir.

Sürecin kalıcı başarıya ulaşması için atılması gereken bazı kritik adımlar bulunmaktadır. Bunların başında, PKK’nın elindeki silahların imha edilmesi ve Kandil, Gara, Mahmur, Sincar gibi stratejik bölgelerdeki askeri yapıların sivilleştirilmesi gelmektedir. Ayrıca, PKK’nın yan yapılanmaları ve bağlantılı tüm unsurlarının da tasfiye edilmesi gerekmektedir. Suriye’deki PYD yapılanmasının özerklik planlarına karşı Türkiye’nin kararlı bir strateji izlemesi de büyük önem arz etmektedir. Ayrıca İran’da faaliyet gösteren Kürdistan Özgür Yaşam Partisi’nin (PJAK) İran topraklarında silahlı eylemler gerçekleştirmesinin ve ayrı bir yapı oluşturma girişimlerinin önlenmesi gerekmektedir. Olası İsrail destekli terör faaliyetlerine karşı İran hükümetine gerekli desteğin sağlanması önem arz etmektedir.

Bölgenin derin tarihî ve kültürel bağları göz önünde bulundurulduğunda, İslam dininin bu coğrafyada oynadığı hayati rol asla göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle, sürecin başarısını artırmak ve kalıcı barışı sağlamak amacıyla, İslam kardeşliği ve ortak değerler temelinde

yeni bir paradigma geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Böylece, hem bölgedeki toplumsal dayanışma güçlendirilmiş olacak hem de barış ve uyumun temelleri sağlam bir zemine oturtulacaktır.

Ekonomik anlamda bu sürecin başarıya ulaşması, Türkiye için büyük bir fırsat penceresi açacaktır. Terörle mücadeleye bugüne kadar 1,8 ila 2 trilyon dolar civarında kaynak harcadığı tahmin edilmektedir. Bu kaynakların eğitim, sağlık, altyapı ve sanayi yatırımlarına yönlendirilmesi, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu için devasa bir kalkınma fırsatı doğuracaktır.

Kırsal üretimin yeniden canlandırılması, tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi, özel sektör yatırımlarının artması ve turizm potansiyelinin hayata geçirilmesi beklenmektedir. Bölgenin arkeolojik ve kültürel zenginlikleri, turizm açısından Türkiye’nin dünyaya açılacak yeni kapılarından biri olabilir. Ayrıca tersine göçün başlaması, demografik dengeyi güçlendirecektir.

Terörsüz Türkiye süreci; Türkiye’nin barış, kalkınma ve ulusal birlik vizyonunun temel taşlarından biridir. Sürecin başarılı bir şekilde tamamlanması, Türkiye’nin yalnızca iç güvenliğini güçlendirmekle kalmayacak; bölgesel ve küresel ölçekte daha etkili bir aktör haline gelmesini sağlayacaktır. Türkiye, ikinci yüzyılına daha güçlü ve daha istikrarlı bir devlet olarak adım atma fırsatını yakalayacaktır. Böylece, Yeniden Büyük Türkiye yolunda önemli bir eşiğe geçilecektir.

FİLİSTİNLİ RESSAM

MOSAB ABU TOHA

İki kuş
yuvalarından ayrılır,
bir şarkı söyleyerek belki
dalgın sanatçıya
bir zamanlar bakımlı olan
eski bahçede.

Yeni bir ev çiziyor,
hatta yeni bir bahçe.
Ne şarapnel var,
ne bükülmüş metal kirişler,
ne kırık tuğlalar ne de açıkta kablolar.

Ama sonra tereddüt ettiğini görüyorum,
enkazın arasında yatan
başı kopmuş bir bebeğe bakarken.

Acaba diyorum,
onu da çizer mi
yeni evin ve dirilen bahçenin bir parçası olarak?
Belki
ahengi bozar.
Belki
yurt dışından gelen ziyaretçileri huzursuz eder.

BARIŞIN İNŞASI: GÜVENLİKTE TOPLUMSAL DÖNÜŞÜME

Bir asır evvel Anadolu'nun doğusundan yükselen feryat, sadece o günün meselelerine değil, bugün hâlâ içinde bulunduğumuz çetin imtihanlara da ışık tutmaktadır. Said Nursi'nin *Münâzarât* isimli eseri, bir yönüyle dönemin sosyal yapısını teşhis eden bir ayna, diğer yönüyle de asırlar ötesine seslenen bir reçete hükmündedir. O, milletin içinden yükselen itirazları, soruları, kırıntıların dinlemiş ve onlara "kardeşlik", "adalet" ve "meşveret" ekseninde çözümler sunmuştur.

Bugün, terör örgütü PKK'nın silah bırakması çağrısının gündeme geldiği bir eşikteyiz. Bu gelişme yalnızca bir terör örgütünün silahı bırakması değil; Türkiye'nin, sadece kendi içinde değil, bölgesel huzurda da etkili olabilecek bir barış vizyonunu yeniden kurması için tarihî bir

fırsattır. Çünkü dünyada kalıcı barış, yerelde tesis edilen adaletle başlar. Eğer Anadolu'da kardeşlik güçlenirse; bu barış bütün dünyaya ulaşabilir.

Türkiye'nin hem bulunduğu stratejik coğrafya hem de tarihî misyonu, ona yalnızca iç huzuru sağlama değil; küresel adalet ve barış adına da sorumluluk yüklemektedir. Silahların sustuğu, fikirlerin ve kalplerin konuştuğu bir Türkiye; yalnızca kendi milletine değil, insanlığa da umut olabilir.

İşte bu yazı, "*Münâzarât ufkundan bugüne*" ve "*güvenlikten toplumsal dönüşüme*" uzanan çizgide, bir medeniyet teklifi olarak barışın imkânını aramaktadır. Çünkü yerelde barışı kurmak, bölgesel huzurun, bölgesel huzur ise dünya barışının anahtarıdır.

Geçmişin İzinde:

Çatışmadan Dönüşe Giden Yol

Bugün, PKK'nın silah bırakma çağrısıyla şehitlenen süreci sadece bugünün meselesi olarak değil, kırk yıla yaklaşan derin bir tarihî arka planla değerlendirmek gerekir. Zira Türkiye, 1984'ten itibaren terörün acı gölgesiyle yaşamaya mecbur bırakıldı. PKK'nın kırsalda başlattığı silahlı eylemler, zamanla şehirleri de etkileyen, toplumsal dokuyu zedeleyen geniş çaplı bir güvenlik sorununa dönüştü.

Bununla birlikte son yıllarda değişen bölgesel dengeler, Türkiye'nin teröre karşı uyguladığı kararlı güvenlik politikaları, halkın büyük çoğunluğunun barış yönündeki iradesi ve PKK'nın toplumsal zemin kaybetmesi gibi etkenler; örgütün silahlı varlığını sürdürmez hâle getirdi. Bugün gelinen noktada, örgüt kanadından gelen silah bırakma çağrısı, sadece teknik bir gelişme değil; uzun bir çabanın ardından ulaşılan tarihî bir imkân ve eşiktir.

Suskun Silahlar, Konuşan Umutlar

Silahların susması, yalnızca çatışmanın durması değil; hayata, insana ve yarına yeniden yönelmenin adıdır. Bu gelişme, en başta hayatın en temel hakkı olan yaşama hakkını teminat altına alacak bir adımı temsil eder. Artık bir annenin daha evladına ağıt yakmaması, bir öğretmenin görev yaptığı köyde korkusuzca var olması, bir çocuğun okul yolunda korkuyla değil umutla yürümesi demektir.

Ama silahların susması aynı zamanda Türkiye'nin enerjisini, insan gücünü ve zamanını tüketici güvenlik harcamalarından; yapıcı alanlara -eğitim, üretim, kültür, kalkınma-yönlendirmesi demektir. Düşünün ki yıllarca savunmaya ayrılan milyarlar artık bir çocuğun eğitimine, bir gencin istihdamına, bir mahallenin kütüphanesine dönüşüyor. İşte asıl kalkınma, bu dönüşümle mümkün olur. Çünkü barış; sadece savaşın olmaması değil, aynı zamanda adaletin, imkânın ve umudun varlığıdır.

**Dünyada kalıcı
barış, yerelde tesis
edilen adaletle
başlar.**

Barışın Derinleşmesi: Güvenlikten Sosyal Adalete, Meşveretten Ortak Geleceğe

Silahların susması, yolun sonu değil, bir başlangıçtır. Zira gerçek barış, yalnızca çatışmanın durmasıyla değil; güvenin yeniden inşası, toplumsal yaraların sarılması, geleceğin ortaklaşa hayal edilebilmesiyle mümkün olur. Bu sebeple, kalıcı ve kapsayıcı bir barışın inşası için yalnız güvenlik değil; eğitim, adalet, kültür ve siyaset gibi alanlarda da eş zamanlı, şuurlu ve insani temelli adımlar atılmalıdır.

Bediüzzaman Said Nursî'nin özellikle *Münâzarât* eserinde işaret ettiği prensipler, bu iyileşme sürecinde hem ahlâkî hem de sistematik bir rehberlik sunmaktadır. Aşağıda bu esaslar ve günümüzün sosyal gerçekliğine ve barış inşasına katkısı ciheti ortaya konulmaya çalışılmıştır:

1. Toplumsal Birlik ve Kardeşliğin Tahkimi

Bediüzzaman'ın ifadesiyle "müsbet milliyet", yani ayırtırmayan, birleştiren aidiyet anlayışı bugün her zamankinden daha kıymetlidir. Etnik, kültürel ya da mezhebî farklılıkları tehdit değil, zenginlik olarak kabul eden bir siyasi ve sosyal dil inşa edilmelidir. Doğudan batıya, kuzeyden güneye her bölgedeki her vatandaş, kendi kültürel kimliğiyle birlikte birinci sınıf vatandaş olduğunu hissedebilmelidir. Bu, yalnız hukukî bir düzenleme değil, yüzyıllardır olduğu gibi şefkatli bir toplum şuurunun gereğidir.

2. Adaletin Tesisi ve Hakikatle Yüzleşme

Münâzarât'ta vurgulanan “*adalet-i mahza*”, yani tam adalet ilkesi, yalnızca suçlunun cezalandırılmasını değil; haksızlığa uğrayanın hakkının eksiksiz bir şekilde iade edilmesini de esas alır. Gerçek adalet, yalnız cezaya değil, mazlumun korunmasına da odaklanır. Bu kapsamda geçmişte yaşanan mağduriyetlerin tanınması, şiddetin ürettiği travmalarla yüzleşilmesi, aynı zamanda toplum hafızasının iyileşmesi için elzemdir. Hukukun üstünlüğü ve yargının tarafsızlığı, ancak bu tür bir adalet zeminiyle güç kazanabilir. Barış, ancak adaleti önceleyen devlet ve İslami değerlerden güç alan fertlerin oluşturduğu toplumsal vicdanla kalıcı hâle gelir.

3. Eğitimle Neslin İhyası ve Geleceğin İnşası

Şiddeti doğuran zeminin en güçlü panzehiri, adaletle ve hakikatle beslenen eğitimidir. Gençlerin dağa değil üniversiteye, şiddete değil üretime yöneldiği bir düzen kurulmalıdır. Bediüzzaman'ın teklif ettiği gibi, medrese (ilim), mektep (akıl) ve tekkenin (maneviyat) birleştiği çok boyutlu bir eğitim modeli; düşünceyi derinleştirir, ruhu besler, toplumu inşa eder. Bugünün ihtiyacı, sadece müfredat değil; merhameti, sabrı ve sorumluluğu öğreten bir hayat terbiyesidir.

4. Meşveret Kültürüyle Demokratik Katılımın Güçlendirilmesi

Bediüzzaman'ın hürriyet ve meşveret vurgusu, bugünkü demokratik katılım taleplerinin ahlâkî ve fıkri temelidir. Şiddetin tamamen dışlandığı, fikirlerin sözle ve oyla ifade edildiği, halkın temsilciler aracılığıyla yönetime katıldığı bir siyasal iklim; hem şahsi hakları korur hem de toplumda barışı kökleştirir. Barış ortamı, halkın kendi meselelerini kendi diliyle ve yollarıyla konuşabildiği bir ortamdır.

5. Dış Müdahaleye Karşı Millî Duruş ve Ortak Şuur

Münâzarât'ta vurgulanan tehlikelerden biri de milletin iç işlerine müdahil olan haricî ellerin ürettiği fitnedir. Bugün de bölgesel barışın önündeki en büyük tehditlerden biri, küresel aktörlerin çıkar çatışmalarıdır. Bu yüzden millî birlik ve ittifad-ı İslâm fikri, sadece bir inanç temennisi değil; aynı zamanda jeopolitik bir zorunluluktur. Başkalarının projeleriyle değil, kendi hakikatimiz ve değerlerimizle yürümek, barışın en sağlam zeminidir.

Türkiye, bu yolu yalnız kendisi için değil; bölgesi ve insanlık için de yürümektedir.

Yeni Bir Türkiye Mümkün: Barışı Taşımak, Sorumluluğu Üstlenmek

PKK'nın silah bırakması, eğer gerçekten kalıcı bir barış sürecinin başlangıcı olursa; bu, sadece bir örgütün susması değil, aynı zamanda yepyeni bir dönemin başlaması demek olur. Bu sessizlik; yıllarca süren çatışmalarla dolu karanlık bir dönemin kapanıp, yerine ortak akıl, adalet ve kardeşlik zemininde yükselen yepyeni bir toplumsal sözleşmenin gelmesi anlamına gelir. Türkiye'nin önünde şimdi tarihi bir fırsat var: geçmişten ders alarak, daha adil, daha huzurlu, daha özgür ve daha kapsayıcı bir geleceği birlikte kurmak.

Anadolu'nun “birbirine kenetlenmiş farklı kavimlerden oluşan bir millet” resmini bugün yeniden hatırlamak gerekiyor. Çünkü bu topraklar, sadece bir etnik grubun değil; birçok farklı kültürün, dilin, geleneğin bir arada barış içinde yaşayabileceği bir medeniyet alanıydı, hâlâ olabilir. Hakkaniyet, kardeşlik ve hukukun etrafında yeniden buluşmak, sadece bir tercih değil; bu milletin tarihî ve imani misyonunun da doğal bir sonucudur. Dışarıdan desteklenen terörün ortadan kalkmasıyla birlikte, bu coğrafyada

**İslâm'a
sarıldıkça
büyümüş,
uzaklaştıkça
zayıflamış
bir milletin
çocuklarıyız.**

yüzyıllardır var olan kardeşlik iklimine yeniden döneceğiz. Kırılan bağlar onarılacak, ayrılıklar değil ortak değerler konuşulacak.

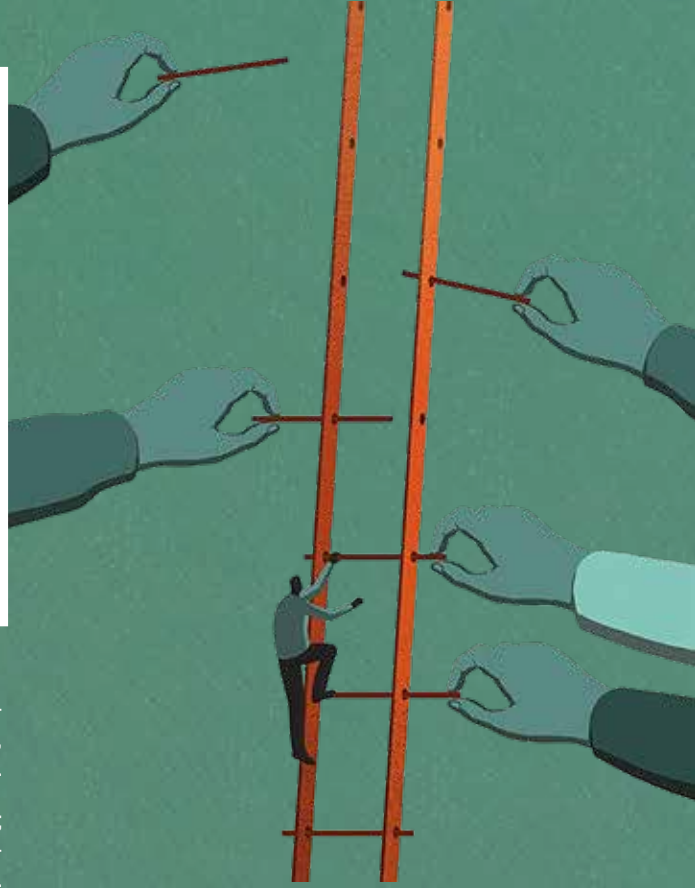
Bediüzzaman'ın defalarca altını çizdiği gibi; bu milletin huzuru, çatışmalarda değil, kalplerin samimi kardeşlikte birleşmesindedir. Üstelik bu kardeşlik sadece bu topraklarla sınırlı kalmaz. Çünkü biz sadece kendimizden değil, bütün insanlıktan da sorumluyuz. Türkiye, stratejik konumu, tarihi birikimi ve İslam medeniyetine olan katkısıyla sadece bir ülke değil; aynı zamanda bölgesel barışın ve evrensel vicdanın taşıyıcısıdır.

Ve artık açıkça görülüyor ki; bu milletin yeniden ayağa kalkması, sadece ekonomik büyümeye veya dışarıdan gelen destekle olmayacak. Asıl kalkınma, milletin kendi özüne, inancına, köklerine ve değerlerine yeniden yönelmesiyle gerçekleşecek. Çünkü "din, hayatın hayatıdır; hem nurudur hem esasıdır." Bu millet, İslamiyet'in ruhuyla yoğrulmuş yapısını kaybettiği zaman sadece kimliğini değil, yönünü de kaybetmiştir. Modernitenin "medeniyet" adıyla sunduğu yapının bir istiladan ibaret olduğunu artık hepimiz anlıyoruz. Tecrübe gösterdi ki, bu

milletin gerçek mutluluğu, kendi inancı ve kendi medeniyeti içinde gizli.

İslâm'a sarıldıkça büyümiş, uzaklaştıkça zayıflamış bir milletin çocuklarıyız. Bu artık tartışmaya kapalı tarihî bir gerçektir: Milletin yeniden ayağa kalkması, dinin yeniden dirilmesiyle mümkündür. Ve şimdi bu diriliş için yepyeni bir kapı aralanmış durumda. Geçmişin yüklerini geride bırakıp, hakikatle yeniden buluşan bir Türkiye; sadece kendisi için değil, bütün dünya için umut olabilir.

Kardeşliğin diliyle konuşan, çocukların dağda değil okula gittiği, ilmin yükseldiği, şehirlerin huzurla nefes aldığı, farklı kültürlerin bir arada çoğaldığı bir Türkiye... Artık bu bir hayal değil. İmanla ve iradeyle kurulabilecek çok yakın bir gelecek.

TERÖRSÜZ TÜRKİYE
‹D
OS
YA

KARDEŞLİK ŞİMDİ BAŞLIYOR

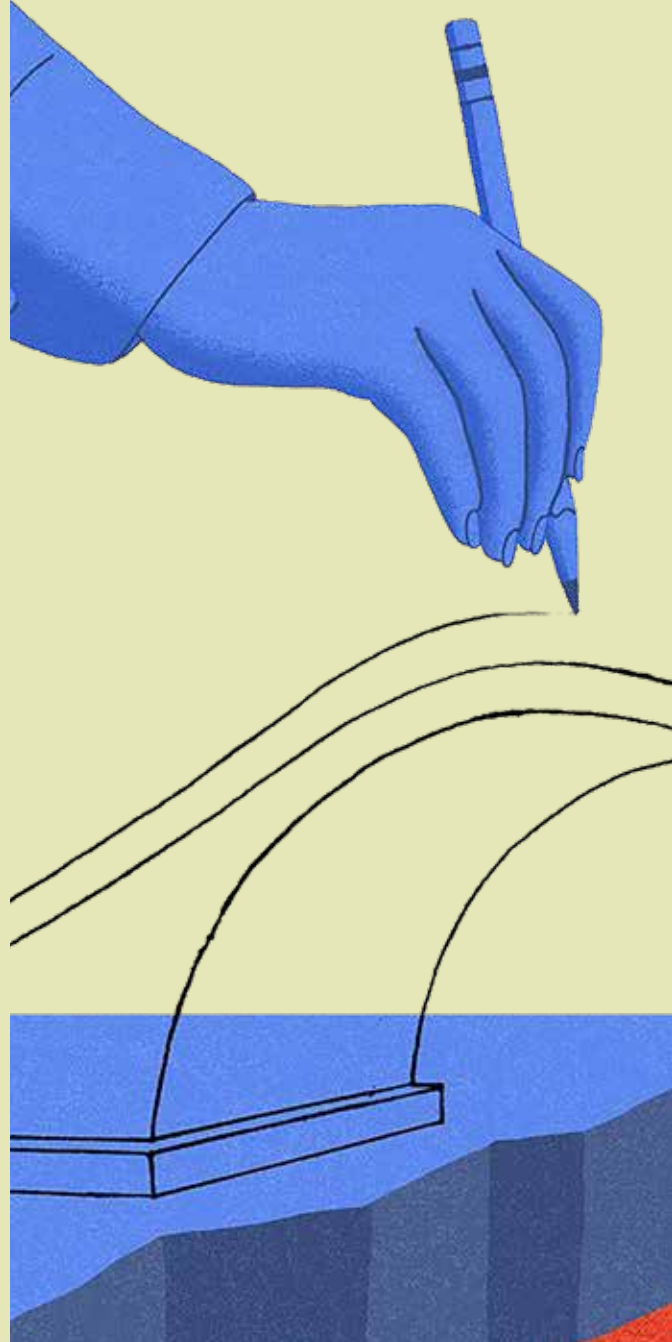
Aramıza kim koydu bu engelleri de tarih sahnesinde aranıp durduk! Gönül yorgun düşünce bahanesi de çok oluyor. Sarıldık bahanelerimize, düştük ayrı yollara. Yollar da farklıydı bahaneler de çoktu.

Belki de Benedict Anderson'un ifadesinde bir yol tutunca, "Ulus, hayal edilmiş bir siyasal topluluktur." diye tahayyüllerimizi şekillendirip hem bir egemenlik hem de bir sınırlılık içinde arındırılmış bir kardeşlik peşinde olduk.

Nedir bu "Arındırılmış kardeşlik?" diye soracak olursak belli ki zamana pranga vurmaya meyletmış bir siyasal mücadele diyebiliriz. Zamana pranga vurmak, zamanı dondurmak, onu hapsedmek, onu tarihselliğin diline terk etmek. Ama ne mümkün buna! Kardeşlik sadece kan bağı değil ki. Hele siyasal, toplumsal ve kültürel ilmlikle nakış nakış işlenmiş bir hikâyeyi prangalarla mahkûm etmek! Değil ayaklarından zincirlere bağlamak! Yetmez dilini susturmak! Bitmez gözlerini kapatmak. Durmaz kulaklarını tıkamak!

Ama hiç biri olmadı. Olamazdı da zaten.

İçimizden biri hakikatin yolcusu ise kardeşlerin yolu muhakkak bir yerde kesişir. Böyle de oldu. Dağılan kardeşlerin peşine düştü birisi. Diğerleri de ona inandı, onunla hareket etti. Mevzu hakikatin yolcusu olmak ise bahanesi çok olan unutmamanın ve ayrılığın tek tek suyu kurutuldu. Bazen bir koku, bir ses, bir ekmeğin sıcaklığı, ayaz bir gecenin muhkem köşesi, bir pişmanlığın sığınak vicdanı, bir özrün merhamet yüklü ana yüreği, bir çocuk ağlayışının tebessüm merhabası... İşte kardeşler hep böyle bir vesileyle buluştular.

İçimizden biri hakikatin yolcusu ise kardeşlerin yolu muhakkak bir yerde kesişir.

Tam da aramıza kim koydu bu engelleri diye soracaklarken içlerinden biri, “Sus!” dedi. Mevzu ayrılığın bahanesi, sebebi ya da sorumlusu değil burada. Mevzumuz; dostluğun, kardeşliğin ve birbirine ait olmanın muhabbeti.

Elbette insani olanın bir de siyasal hâli vardır. İnsanın sevdiğini siyasal olan sevmeyebilir; insanın affettiğini siyasal olan affetmeyebilir. Tam tersi de olur ya siyasalın affettiğini insan affetmeyebilir. Ama mevzu artık buluşmamızdır.

Kardeşlik şimdi başlıyor dediğimiz yerde ötekini değil bizi konuşarak;

Kardeşlik şimdi başlıyor derken geçmiş değil bugünü ve yarını yaşayarak;

Kardeşlik şimdi başlıyor derken sorumluları değil birbirini arayanları öne çıkararak ve;

Kardeşlik şimdi başlıyor derken “Sen-Ben” dilini değil “Biz” diye cümleler kurarak zamanın özgürlüğüne tanıklık eden kardeşler olacağız.

Bugün kalbimizin derinliklerinden çıkıp dilimize akseden kardeşliğin adı Rabia’dır. Rabia’nın ruhu, bedeni, gözleri ve sözleri millet, vatan, devlet ve bayraktır.

Zamanın prangalarını çözen Erdoğan’ın sözleri ise hâlâ gök kubbede yankılanmaktadır: Tarih 26 Mart 2019; yer Adıyaman; Erdoğan, “Rabiamız. Hazır mıyız? Öyle bir haykırılım ki Türkiye duysun. 16 bin 500 kilometre öteden duyulsun: Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet. Bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız, kardeş olacağız. Hep birlikte Türkiye olacağız.”

TERÖRSÜZ TÜRKİYE'DE YENİ EVRE

Yaklaşık 50 yıldır uluslararası aktörlerin de devrede olduğu bir terör halinin çözümünde inisiyatifi devlet ele aldı, bu yönde bir proje ortaya koydu ve bunu uyguladı. Tüm dış güçlere rağmen PKK'nın kendini fesh etmesi ve silahlarını bırakmayı kabul etmesi güçlü bir iktidar ve devlet yapısıyla Türkiye'nin sistemsel anlamda gücünü de gösterdi.

PKK, 27 Kasım 1978 tarihinde gerçekleştirdiği kuruluş kongresinden tam 47 yıl sonra, 12 Mayıs 2025 tarihinde 12. kongresini yaparak örgütsel yapısını fesh etti ve silahlı mücadele yöntemini sonlandırdı. Türkiye'nin bir sorunu daha Cumhur İttifakı sayesinde çözüm yoluna girdi. "Terörsüz Türkiye" hayalinde sonuca bir adım daha yaklaşıldı. Ancak bir konuya dikkat çekmek gerekiyor ki o da bu noktaya kolay gelinmedi... Yaklaşık 50 yıldır uluslararası aktörlerin de devrede olduğu bir terör halinin çözümünde inisiyatifi devlet ele aldı, bu yön-

de bir proje ortaya koydu ve bunu uyguladı. Tüm dış güçlere rağmen PKK'nın kendini fesh etmesi ve silahlarını bırakmayı kabul etmesi güçlü bir iktidar ve devlet yapısıyla Türkiye'nin sistemsel anlamda gücünü de gösterdi.

1 Ekim 2024 tarihinde Cumhur İttifakı üyesi MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin TBMM'de DEM sıraları ile tokalaşmasıyla başlayan süreç, PKK'nın kendini feshetmesiyle yeni bir dönemece girdi. "Terörsüz Türkiye" idealine bir adım daha yaklaşılrken şimdi gündemde

yol haritasının içeriği var. Kamuoyunun gündeminde örgüt militanları dağdan nasıl inecek, silahlar nerede, nasıl ve kime teslim edilecek, örgütün yönetim kadrosuna ne olacak soruları var... Ancak Türkiye'nin önünde sürece örnek teşkil edebilecek yakın tarihte silah bırakan ve kendini fesh eden dünyada çok sayıda örgüt de var.

Dünya'da Kendini Fesh Eden ve Silah Bırakan Terör Örgütleri

Örneğin Almanya'da Vietnam Savaşı'na karşı başlayan öğrenci protestolarından sonra 1970'te kurulan Kızıl Ordu Fraksiyonu (RAF), 1998'te silahlı mücadeleyi sona erdirerek örgütü feshettiğini açıkladı. Endonezya'da Açe bölgesinin bağımsızlığı için 1976'dan itibaren silahlı mücadele yürüten Özgür Açe Hareketi (GAM) ile Endonezya hükümeti arasında 2005'te Helsinki'de anlaşmaya varıldı ve örgüt silahlarını bıraktı. Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF) ile Filipinler yönetimi arasında uzun yıllardır süren çatışmalar, 1997'de yapılan görüşmeler sonrası 2012'de ilan edilen ateşkes ile son buldu. 2014 yılında ise barış anlaşması imzalandı. İspanya'nın kuzeyindeki Bask bölgesinin bağımsızlığı için 1959'da kurulan ETA Terör Örgütü 2011'de kendini fesh etti. Fesih kararının üzerinden tam 6 yıl sonra 2017'de silahlarını bıraktı ve örgüt 2018'de resmen dağıldı. Kuzey İrlanda'nın İngiltere'den ayrılması için silahlı mücadele veren IRA terör örgütü de 1998'de silah bırakma kararı aldı. Birçok kanlı eyleme karışan örgüt, silahlarını 2005'te teslim ederek tarihe karıştı ve böylece yaklaşık 3 bin 600 kişinin hayatını kaybettiği çatışma süreci resmen sona erdi. Kolombiya'da 1964'te kurulan FARC terör örgütü 2016'da barışa dair hazırlanan plan çerçevesinde 2017'de silahlarını teslim etti. Kolombiya Devlet Başkanı Juan Manuel Santos, barışa katkıları nedeniyle Nobel Barış Ödülü'ne layık görüldü. Kolombiya'da 50 yıldan fazla süren terör eylemleri sürecinde 262 bin 917 kişi hayatını kaybetti. Hayatını kaybedenlerin %82'sine tekabül eden 215 bin kişi, sivillerden oluşurken, 47 bin 917'si ise örgüt ve silahlı kuvvetler mensupları olarak kayıtlara geçti. Aynı dönemde kaybolan kişilerin sayısı 80 bin 514, kaçırılan kişi sayısı 37 bin 94 ve zorla silahlı altına alınan çocukların sayısı ise 17 bin 894 olarak kaydedildi.

“TERÖRSÜZ TÜRKİYE” İDEALİNE BİR ADIM DAHA YAKLAŞILIRKEN ŞİMDİ GÜNDEMDE YOL HARİTASININ İÇERİĞİ VAR.

Fesih ve Silah Bırakma Süreci Nasıl İlerleyecek?

Dünyada kendini fesh eden terör örgütlerinin bu örnekleri dikkate alındığında her ülkenin ve örgütün kendine özgü dinamikleri ve farklılıklarının bulunduğu görülmektedir. Örgütlerin silah bırakması veya çatışmaların sona erdirilmesi ise farklı motivasyonlar ve etkenler tarafından şekillenmektedir. Bazı ülkelerde süreç direkt taraflar arasında yürütülürken bazı ülkelerde gözlemci-garantör ülkeler ve taraflar sürece belirleyici olmuştur. Bu örgütlerin kendilerini fesh etmesinde ve silah bırakmasında, güven artırıcı adımlar devreye sokulmuş ve süreç çok da uzun olmayan bir zamana yayılmıştır.

Türkiye'de ise PKK'nın silahlarını bırakması noktasında sürecin daha sağlıklı yürütülmesi açısından belirli bir planlamanın yapılacağı öngörülmüyor. “Terörsüz Türkiye” hedefi, toplumsal hassasiyetler de gözetilerek ve müzakere olmaksızın stratejik adımlarla şekilleniyor. Başka bir ifadeyle silah bırakma süreci biraz daha zaman alabilir. Burada asıl önemli olan bu iradeyi ortaya koyup sürecin başlatılması ve uygulanması. Sözlerin yerine getirilip getirilmediğinin takibini ise Milli İstihbarat Teşkilatımız zaten yapıyor...

Bu Noktaya Nasıl Gelindi?

Ortadoğu'da yaşanan ateş çemberi ve savaşlar gösteriyor ki, Türkiye'nin en önemli meselelerinden biri olan terör sorununa karşı uzun yıllardır kararlılıkla sürdürülen mücadelede geline aşama, milletimizin huzur ve güvenliği açısından son derece sevindirici... Bunda terörle mücadelede son yıllarda kaydedilen büyük başarının, PKK'nın en büyük destekçisi konumundaki Esad rejiminin Suriye'de devrilmesinin ve Irak'ın Türkiye'nin baskısıyla PKK'yı ilk kez “yasaklı örgüt” olarak tanıyarak örgüte

karşı Türkiye'yle birlikte hareket edeceğini ilan etmesinin de payı büyük... Sahadaki durum ile bölgesel-küresel ölçekteki siyasi ve askerî gelişmeler, PKK'nın zaten bu saatten sonra ayakta kalmasının ne kadar zor ve imkânsız olduğunu açıkça gösteriyordu.

Bu sürecin Farkı Ne?

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin öncülüğünde şekillenen ve milletimizin geniş kesimleri tarafından sahiplenilen bu tarihi sürecin, toplumsal barışa, huzura, Türkiye'nin birlik ve beraberliğine katkı sunacağı bir gerçek... Yoğun bir çabanın sonucunda gelinesi sürecin hem yurt içindeki hem de yurt dışındaki bazı odaklar tarafından sekteye uğratılmak istenebileceği de göz önünde bulundurulmalı... Nitekim terör örgütü kanlı tarihi boyunca ilk kez silah bırakma aşamasına gelmedi. Bu süreci daha önce tam 4 kez yaşadık. Hepsisi de provokasyonlarla baltalandı. Bu yüzden devlet politikası olarak yürütülen

"Terörsüz Türkiye" hedefinde, sonuca ulaşmak için dikkatli, temkinli ve itidalli bir süreç yönetimine ihtiyaç duyulduğu tecrübeyle sabit. Ancak bugün PKK'nın kendini fesh etmesi ve silah bırakma süreci önceki süreçlerle de karıştırılmamalı. Daha önceki çözüm sürecinde işin içerisinde daha çok siyasiler yer aldı, akıl insanlar heyeti kuruldu. Süreç başarısız oldu. Ancak tecrübe dediğimiz şey istediklerimizi elde edemediğimizde de kazandıklarımızdır... Çözüm sürecinde elde edilen tecrübelerle birlikte bu kez işin ana hatları kurumsal düzeyde belirlendi ve süreç bu şekilde yürütüldü. Sonuçta bir neticeye varıldı. PKK'nın almış olduğu bu karar, geçici süreyle bir silah bırakma değil, fesih ve silahları tümüyle bırakma kararıdır... Dolayısıyla PKK kuruluşundan bugüne ilk kez böyle bir karar almış oldu. Nitekim Öcalan daha önce de silah bırakma ile ilgili birçok çağrı yaptı ancak PKK'nın bu çağrıya uyararak kongre kararı alarak örgütü fesh etmesi ve silah bırakması bir ilk. Devlet, terör örgütünü doğrudan kendi kurucusuna feshettirdi. Bu da diğer bir önemli nokta...

Terörsüz Türkiye'de Yeni Evre Ne?

Bu saatten sonra ise sürecin devam ettirilerek tam olarak nihayete erdirilmesi için topluma anlatılması, toplumla paylaşılması, tabana yayılması, yeni sürecin ruhuna uygun bir kamuoyu oluşturulması gerekmektedir. Türkler ve Kürtler için gelecek yüzyılı birlikte inşa etme düşüncesi çerçevesinde, "Terörsüz Türkiye" meselesine yönelik belki de en kritik ve kökten çözüm sağlayacak tartışma, Türkiye'nin 100 yıllık kazanımlarını ele alarak bir yol haritası oluşturmaktır. Bu süreçte, milletin yararına olan unsurların korunması, toplumla çatışan öğelerin ise yeniden düzenlenmesi ya da tamamen gündemden çıkarılması büyük önem taşımaktadır. "Terörsüz Türkiye" hedefine bir adım daha yaklaştığımız bu sürecin başarıyla tamamlanması tek temennimiz... Süreç başarıya ulaştığında, Türkiye yüzyılında stratejik bir eşik aşılmış olacaktır. Terör örgütünün içerisinde ya da farklı adlarla terörü devam ettiren yapılar olursa devlet terörle mücadelesini zaten tavizsiz şekilde devam ettirecektir.

evet, öyle.

ZAMANIN KOKUSU BYUNG - CHUL HAN

"Hızlı yaşanan ve hiçbir şeyin uzun kalmadığı, yavaş hiçbir şey içermeyen bir hayat, hızlı kısa vadeli ve kısa yaşanan deneyimlerle nitelenen bir hayat, 'deneyim oranı' ne kadar yüksek olursa olsun, *kısa* bir hayattır."

GENÇLERİN
GÖZÜNDEN

“TERÖRSÜZ TÜRKİYE”

Terörsüz bir Türkiye, en çok da Hakkârî'nin yüreğinden kopan bir duadır. Yıllarca dengbêjlerin ağıtlarına karışan acılar, şimdi yerini umut dolu yarınlara bırakıyor. Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, Türkiye Yüzyılı'nda artık Zap'ın sesi silah değil, kardeşlik oluyor. Dağlarında halay, sokaklarında çocuk kahkahası yankılanan bir Hakkârî hayal değil, çok yakındır. Çünkü bu topraklar acının değil, birliğin memleketidir. Ve biz inanıyoruz: Terör sustukça en güzel türkü Hakkârî'de söylenecek.

Yusuf Rızgar Özdemir / Hakkârî

Kuralım terörsüz ve huzurlu toprakları... Bir daha Erenlerimiz, Aybükelerimiz, Necmettinlerimiz şehit olmasın. Huzur koksun Dicle'miz, Fırat'ımız... Doğudan batıya her alanda kalkınsın ülkemiz. Umut dolu nesillerimiz, güçlü liderimiz ve istikrarlı yönetimimizle, devletimiz bölgeye barışı, adaleti ve dirliği hâkim kılsın. Haydi, hep birlikte “Terörsüz Türkiye” için omuz omuza yürüyelim!

Terörsüz bir Türkiye, güçlü bir gelecek demektir. Cumhurbaşkanımızın kararlı mücadelesiyle ülkemiz, birlik ve güven ortamında ilerlemeye devam etmektedir. Terörden arınmış bir vatan; gençlerimize umut, yarınlarımıza istikrar demektir. Güçlü Türkiye hedefi, ancak huzurla mümkün olur.

Ali Arda Uygur / Muş

Halil İbrahim Selçuk / Ağrı

Terörsüz bir Türkiye, sadece sessizliğin hüküm sürdüğü sokaklar değil; umudun, kardeşliğin ve adaletin kök saldığı bir gelecektir. Farklı kimliklerin, inançların ve düşüncelerin bir arada barış içinde yaşayabildiği bir toplum ancak şiddetin değil; diyalogun ve ortak aklın hâkim olduğu bir zeminde inşa edilebilir. Terör, yalnızca can kaybına değil, toplumsal güvenin, birlikte yaşama kültürünün ve insan onurunun da tahribatına neden olur. Bu yüzden terörsüz bir Türkiye hayali, aslında hepimizin daha özgür, daha adil ve daha insanca bir yaşam isteğidir. Bu hayali gerçeğe dönüştürmek ise yalnızca güvenlik politikalarıyla değil, aynı zamanda eğitimden ekonomiye, medyadan siyasete kadar her alanda toplumsal bütünlüğü güçlendiren adımlar atmakla mümkündür. Gençlerin umutsuzluğa değil, geleceğe dair projelere yönlendirildiği; ayrıştırıcı dilin değil, birleştirici değerlerin ön plana çıktığı bir ortam oluşturulmalıdır. Terörle mücadele, yalnızca silahlı yapılarla değil, aynı zamanda onları besleyen kutuplaşma, adaletsizlik ve ötekileştirme ile de hesaplaşmayı gerektirir. Terörsüz bir Türkiye, sadece bir güvenlik politikası değil, aynı zamanda bir toplumsal barış ve eşit yurttaşlık vizyonudur. Bu vizyonun taşıyıcısı da Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve beraberindeki Türkiye halkıdır; çünkü barış, en çok halkın sahip çıktığı yerde yeşerir.

Muhammed Furkan Yüce / Muş

“Terörsüz Türkiye” sadece ülkemizin değil, bölgemizin de istikrarı ve kalkınması için son yüzyılın en önemli kardeşlik projesidir. Bu projenin hayatı geçmesiyle ülkemiz ayağına dolanan birçok prangadan kurtularak iktisadi ve beşerî gücünü tam anlamıyla kullanabilecek. Böylelikle dünyanın en önemli ve güçlü ülkelerinden olan Türkiye gücüne güç katacaktır. Yine “Terörsüz Türkiye” süreciyle vatandaşlarımız arasında doğal bir helalleşme kapısı açılarak, bölgeler arasındaki ekonomik, iktisadi farklılıklar da minimize edilmiş olacak. Bizler bölgede yaşayan vatandaşlar olarak ülkemizin bölgesinde daha güçlü olması, ekonomik kalkınmasını zirveye taşıması için bu süreçte samimi bir şekilde destek veriyoruz.

Mardin; tarihi ve kültürel birikimiyle sadece geçmişin değil, geleceğin de şehri olma yolunda ilerliyor. Bu kadim şehir, kültürel mirasını yalnızca muhafaza etmekle kalmıyor, aynı zamanda geçmişin manevi izlerini günümüzle harmanlayarak yeni bir kimlik inşa ediyor. Kubbelerin altında yankılanan ezgiler, taş sokaklarda kaybolan seslerin mirası; hepsi bugün yeniden konuşuluyor. Terörün bilinmezliğinin geride kaldığı Mardin’de, huzur ve birlik, her sokakta, her taşta hissediliyor. Gençlerin enerjisi, şehirdeki manevi atmosferle birleşerek, sanatı ve kültürü yeniden şekillendiriyor. Mardin, bugün sadece bir turizm şehri değil; aynı zamanda kültürel bir uyanışın ve toplumsal barışın simgesi haline geliyor. Geçmişin derin izleriyle yoğrulmuş bu topraklarda, geleceğe umutla bakılıyor.

Suheyli Uçar / Mardin

Hayal kurmak, üretmek ve yaşamak istiyoruz; silahların değil, fikirlerin konuştuğu, korkunun değil umudun büyüdüğü, ne annelerin gözyaşı ve endişeli bakışları ne de çocukların irkildiği sesler değil. Çocukların kahkahasıyla yankılanan terörsüz bir Türkiye için gençliğimizin enerjisini silahlarla değil, eğitimle, kültürle, üretimle büyütmek için teröre karşı sesimizi yükseltiyoruz ve bu hep birlikte mümkün!

Burak Gültepe / Van

Mücahit Çakmak / Diyarbakır

Terörsüz Türkiye İçin Ortak Mücadele... Terör, Türkiye’nin uzun yıllardır karşı karşıya olduğu en büyük sorunlardan biridir. Birçok insanın hayatını kaybetmesine, şehirlerin zarar görmesine ve milletimizin yüreğinin yanmasına neden olmuştur. Ama son yıllarda atılan kararlı adımlarla bu karanlık tablo değişmeye başlamıştır. Terörsüz bir Türkiye artık daha güçlü bir şekilde mümkün görünmektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde, güvenlik güçlerimiz yurt içinde ve sınır ötesinde teröre büyük darbeler vurmuştur. Özellikle terör örgütlerine karşı yapılan operasyonlar, milletin huzurunu koruma adına çok önemli bir rol oynamıştır. Erdoğan’ın dik duruşu ve kararlı politikaları sayesinde, Türkiye teröre boyun eğmeyen bir ülke haline gelmiştir. Devlet Bahçeli de bu süreçte milli birlik ve beraberliğin korunmasında önemli katkılar sunmuştur. Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan’ın liderliğinde, güvenlik güçlerimiz yurt içinde ve sınır ötesinde teröre büyük darbeler vurmuştur. Özellikle terör örgütlerine karşı yapılan operasyonlar, milletin huzurunu koruma adına çok önemli bir rol oynamıştır. Erdoğan’ın dik duruşu ve kararlı politikaları sayesinde, Türkiye teröre boyun eğmeyen bir ülke haline gelmiştir. Devlet Bahçeli de bu süreçte milli birlik ve beraberliğin korunmasında önemli katkılar sunmuştur. Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan’ın liderliğinde, güvenlik güçlerimiz yurt içinde ve sınır ötesinde teröre büyük darbeler vurmuştur. Özellikle terör örgütlerine karşı yapılan operasyonlar, milletin huzurunu koruma adına çok önemli bir rol oynamıştır. Erdoğan’ın dik duruşu ve kararlı politikaları sayesinde, Türkiye teröre boyun eğmeyen bir ülke haline gelmiştir. Devlet Bahçeli de bu süreçte milli birlik ve beraberliğin korunmasında önemli katkılar sunmuştur.

İdris Mamiş / Siirt

RAINER MARIA RILKE

“GEL EY SAF ÇELİŞKİ”

“

“Sevenlere zarar vermez ölüm, çünkü onlar ölümle doludurlar, hayatla dolu olduklarından.”

1

Çalkantılı bir hayat, kırılmış bir ruh ve sonsuz sihirli kelime: Rainer Maria Rilke. Her büyük ozan gibi o da sızılı bir devrin çocuğu. 19. Yüzyılın sonlarında Prag'da doğdu. Şehirdeki bir azınlığa mensuptu. Alman'dı. Belki de ondaki ruh kırıklığının kaynaklarından biriydi bu azınlık psikolojisi. Bilemiyoruz. Türlü ailevi sıkıntıları ve zaten kendisine doğuştan vergili kırılğan yapısı onu, annesinin hukukçu olmasını istemesine karşın, “militan bir yalnızlığa” itmişti. Bu yalnızlığını hiçbir şeyle gideremeyecek olsa da bir dindirici, bir ağrı kesici olarak edebiyata başvurdu. Öyküler ve şiirler yazdı. Sonra her şey çekildi, şiir kaldı.

2

Şiir onun yaşantısının en önemli meselesiydi. Mesele az kalır, şiir Rilke'nin ruhuna dikebildiği yegâne elbiseydi. Sırf bu nedenle, yaşadığı acılar ve ruhsal bunalımlar içerisinde bile iyileşmek için psikoterapi almayı reddetmişti. “Şeytanlarımı kovayım derken meleklerimi ürkütmekten korktum” demişti. Çünkü ilk yazdığı şiirlerinden birinde söylediği gibi onun amacı; binlerce kök salarak kavramaktı hayatı derinden ve ortasından geçerek acının, olgunlaşmaktı hayatın taa ötesinde, taa ötesinde zamanın...

3

Hayatında hep şiir ve şiirinde hep ölüm vardı. Şiiri ölümle hayat arasında açılıp kapanan bir kapıydı. O ölümü bir karanlık ülke, bir yok oluş olarak görmüyordu çünkü. Ona göre ölüm, varlığıyla hayatı cilalayan, parlatan, belirgin kılandı. “Sevenlere zarar vermez ölüm, çünkü onlar ölümle doludurlar, hayatla dolu olduklarından.” O hâlde ölüm hayatın dışında değil ona içkindi. Bu durumda, yaşarken dahi ölümden nasıl vazgeçilirdi?

4

“Dönerim çevresinde Tanrı’nın, o eski kulenin, gece gündüz”. Bu dizesinde söylediği gibi, Tanrı’ya erişme, ona erişmeye çalışırken kendini aşmanın peşindeydi. Tanrı’da yok olmak ya da benliğinden geçmek değildi istediği. O, kendisi kalarak ve tecrübe ettiği anda var olmanın bilincini koruyarak yaşamak istedi ne istediye. Benliğini ve var olduğu anı, ötelerin lütfuna açık bir hâl getirmek istiyordu. O hem duruyor hem de durduğu yerde arıyordu ve bu şekilde yaşadığı anı var gücüyle genişletiyordu. Sufiler gibi... Kuzey Afrika’ya gittiğinde bir süre Müslümanlarla yaşadı, İslam’ı merak etti, Kuran’ı Kerim’i okudu ve çok etkilendi... Ardından “Muhammed’in Yakarışı”nı yazacaktı.

5

Büyük bir ozandı. Öyle ki onun şiirinin hakkını düşman ulusların yazarları bile teslim ediyordu. I. Dünya Savaşı’nda Münih’te bulunduğu sırada kitaplarına ve özel eşyalarına Fransız hükümeti tarafından el konulmasına dönemin savaş şartlarında bile Fransız yazarlar sessiz kalamamıştı. Nasıl olurdu da Rilke gibi bir şaire -bir Alman bile olsa- böyle davranılırdı?

6

Annesinin kendisini 6 yaşına kadar bir kız çocuğu gibi yetiştirmiş olması ve ona sürekli kendi adıyla (Sophie) seslenmesi Rilke’nin hayat çizgisinin zikzaklı başlamasına neden olmuştu en baştan. Annesinin onu kabullenemeyişi ve sürekli kimliğini manipüle edişi belki de ondaki benlik bilincinin bu denli güçlü olmasının sebeplerindendi. Annesini sevmemişti, öyle söylüyordu ve bu nedenle de başkalarını sevmeyeceğini dile getiriyordu. Öte yandan da sevmeye çok büyük anlamlar yüklüyor ve sevmenin kendi başına sevmeye bile ihtiyaç duyulmayacak kadar büyük bir gaye olduğunu savunuyordu. Onun istediği, sevilmenin oyalamalarıyla aksamaması gereken bir yolculuktu.

7

Paris’te bulunduğu sırada özellikle François-Auguste Rodin’in heykelleri ve Paul Cezanne’nin resimleri onun kelimelerine şekil ve renk vermeye başlamıştı. Öte yandan yine burada Paul Valery ve Andre Gide’yle tanıştı. Şairliği onlar tarafından da büyük bir coşkuyla karşılanıyordu. *Saatler, Dui-no Ağlıları ve Malte Laurids Brigge’nin Notları...* Eserler verdikçe hayranları artıyor ve çevresi yalnızlığına etki etmeyen bir okur kitlesiyle kuşatılıyordu. Bir gün kendisini ziyarete gelen bir kadın hayranına gül toplamak için bahçeye indi ve elinde bir diken battı. Ağrısı dinmeyince kan kanseri olduğu anlaşıldı. 2 ay sonra ise hayatını kaybetti. Mezar taşına ise şu dizeler yazılacaktı: “Gül, ey saf çelişki, nice gözkapağının altında/ hiç kimsenin uykusu olmamanın/ sevinci”

“O, kendisi kalarak ve tecrübe ettiği anda var olmanın bilincini koruyarak yaşamak istedi.”

FİLM
FIRILDAK

GELENEĞİN DİLİYLE SİNEMANIN SESSİZ MİMARLIĞI

Derviş Zaim'in sinemasında din ve dindarlık görünür şekilde değil, sezgisel ve metafiziksel bir derinlik içinde yer alır. Filmlerinde İslam estetiği, tasavvufi düşünce, tevazu, sabır, adalet ve içsel yolculuk gibi değerler bariz biçimde hissedilir.

**DERVİŞ ZAIM,
TÜRKİYE'DE
SİNEMANIN
SESSİZ
USTALARINDAN
BİRİDİR.
FİMLERİNDE
BAĞIRMAZ
AMA
SÖYLEDİKLERİ
YANKI YAPAR.**

Türk sineması içinde kendi yolunu açmış, ana akımın dışında kalmasına rağmen güçlü bir estetik ve düşünsel yapı kurabilmiş sayılı yönetmen vardır. Derviş Zaim, bu isimlerden biridir. Onun sineması sadece bir anlatı değil, aynı zamanda bir düşünce, bir tavır ve bir dünya görüşüdür. Edebiyatla başladığı üretken yolculuğunda sinema ile varoluşunu tanımlamış, her filminde gelenek ile modernlik, geçmiş ile şimdi, hakikat ile görünümlü arasında derin bir diyalog kurmuştur.

Zaim'in sinema serüveni, bir anlatı ustalığı olmanın ötesine geçer. Onun bakışı, medeniyetin ve belleğin dilini bugüne taşımakla ilgilidir. Bunu yaparken ne didaktik olur, ne de nostaljik. Sessiz, incelikli, sabırlı ve derinlemesine düşünen bir sanatçıdır. Eserlerinde biçim ile ruhu birleştirmeye çalışır. Bu nedenle onun sanatı hem geleneksel İslam estetiğinden hem de çağdaş düşünceden izler taşır.

Derviş Zaim, 1964 yılında Kıbrıs'ın Limasol kentinde doğdu. Çocukluk yılları, Kıbrıs'ın Türk ve Rum top-

lulukları arasında yaşanan çatışmaların damga vurduğu bir dönemde geçti. Bu toplumsal gerilim, onun ileriki yıllarda işlediği kimlik, aidiyet, öteki ve travma temalarının ilk izlerini oluşturdu. 1974 Kıbrıs Harekâtı sonrası ailesi Lefkoşa'ya taşındı. Ortaöğretimini burada tamamladıktan sonra Türkiye'ye gelerek Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nde öğrenim gördü. Eğitim hayatı boyunca edebiyata, sanata ve felsefeye ilgisi yoğunlaştı.

Üniversite sonrası İngiltere Warwick Üniversitesi'nde kültürel çalışmalar alanında yüksek lisans yaptı. Bu süreçte postkolonyal teori, medeniyet tartışmaları, modernite eleştirisi ve İslami estetikle tanıştı. Akademik düşünce onun sinema yaklaşımına teori ve kurgu açısından sağlam bir temel sundu.

Zaim'in sanat yolculuğu sinemayla değil, edebiyatla başladı. 1992'de yayımlanan ilk romanı *Ares Harikalar Diyarında* ona Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı. Roman, bireyin iç dünyası ile sistemin baskıları arasındaki çatışmayı absürt, ironik ve alegorik bir dille işliyordu. Ares, burada yalnızca bir mitoloji figürü değil; aynı zamanda insanın içindeki yıkıcılığı ve başkaldırıyı temsil eder. Zaim'in anlatımındaki çok katmanlılık, karakterlerin ruhsal çözümlemeleri ve felsefi sorgulamaları dikkat çekiciydi.

Bu edebi tecrübe, onun senaryo yazımına da doğrudan etki etti. Karakter derinliği, zaman kullanımı ve atmosfer yaratımı gibi birçok sinemasal unsuru önce yazınsal olarak deneyimledi. Bu nedenle Zaim'in sineması, edebiyatla yoğrulmuş; kelimeyle şekillenmiş bir yapıya sahiptir.

1996 yapımı *Tabutta Rövaşata*, Derviş Zaim'in sinema kariyerinin ilk uzun metraj filmi olmasının ötesinde, Türkiye'de bağımsız sinemanın önemli yapıtaşlarından biri sayılır. Mazlum karakteri üzerinden toplum dışına itilmiş, sokakta yaşayan, görünmeyen bireyleri sahneye taşıyan film; minimalist anlatımı, şiirsel dili ve sarsıcı görselliğiyle dikkat çekti.

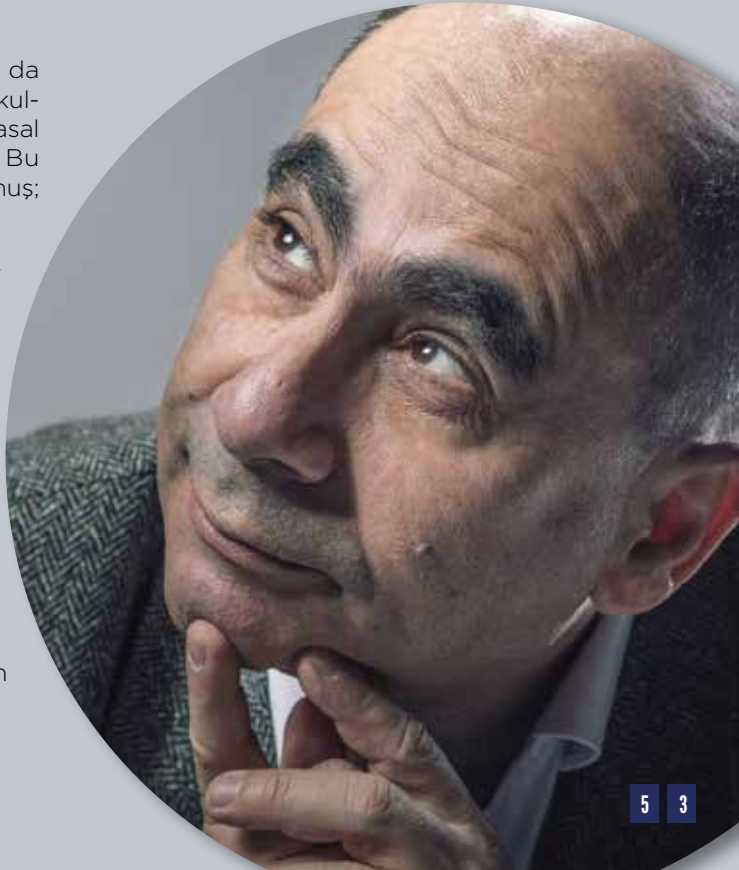
Filmde otomobil hırsızlığı gibi bir yeraltı temasının merkezde oluşu, toplumun adalet anlayışı ve ahlaki değerleriyle çelişen birey portresi üzerinden derin bir etik sorgulama meydana getirdi. Aynı zamanda "yaşamının

asgari hali" üzerine düşünmeye zorladı. Zaim bu filmle Antalya Altın Portakal Film Festivali başta olmak üzere birçok festivalde ödül aldı.

Zaim'in sinema dili düz bir hikâye anlatımından çok, katmanlı bir düşünme biçimini içerir. Anlatı yapısı çoğunlukla döngüseldir. Zaman çizgisel değildir. Karakterler çoğunlukla dış dünyanın kargaşasında içsel bir yolculuğa çıkarlar. Sessizlik, boşluk ve sembollerle konuşur Zaim'in sineması. Onun karakterleri konuşmaktan çok bakar, yürür, susar. Bu suskunluklar seyirciyi düşünmeye zorlar.

Tematik olarak; kimlik, öteki, travma, ahlak, estetik, adalet, gelenek ve modernite gibi başlıklar öne çıkar. Her filmi bir tür düşünsel deney gibi işler. Geleneksel sanatlarla kurduğu ilişki sadece görsel değildir; aynı zamanda bir bakış, bir dünya görüşüdür. Bu nedenle biçim her zaman içerikle dengelidir.

2006 yılında *Cenneti Beklerken*, ardından *Nokta ve Gölgeler* ve *Suretler* ile tamamladığı üçleme, Zaim'in sinemasında biçimsel ve tematik bir doruk noktasıdır. Bu üç filmde sırasıyla hat sanatı, ebru sanatı ve Karagöz-Hacivat gölge oyunu merkez alınır. Bu sadece bir estetik tercih

değil; aynı zamanda İslam estetiği ile modern sinemanın buluştuğu eşsiz bir form arayışıdır.

Cenneti Beklerken'de hat sanatını icra eden bir hattatın, Osmanlı'nın siyasi çalkantılarında adalet ve hakikat peşinde sürüklenmesi anlatılırken, *Nokta*'da ebru sanatının dalgalı doğası suç, tövbe ve arınma ile ilişkilendirilir. *Gölgeler* ve *Suretler* ise Kıbrıs meselesi çerçevesinde bir kimlik ve aidiyet öyküsüdür. Bu üçleme Zaim'in sinema tarihine miras bıraktığı en özgün yapıtlardan biridir.

Derviş Zaim'in sinemasında din ve dindarlık görünür şekilde değil, sezgisel ve metafiziksel bir derinlik içinde yer alır. Filmlerinde İslam estetiği, tasavvufi düşünce, tevazu, sabır, adalet ve içsel yolculuk gibi değerler bariz biçimde hissedilir. Ancak bunlar hiçbir zaman sloganik bir dinsellik taşımaz. Onun dindarlığı, göstermekten çok hissettiren, doğrudan konuşmaktan çok düşündüren bir boyuttadır.

Bu yaklaşım, Zaim'in İslam'ı sadece inanç değil, aynı zamanda bir görme, yorumlama ve anlama biçimi olarak kavradığını gösterir. Simgesel anlatımı, gelenekle ilişki kurma biçimi ve zaman-mekân kullanımı onun sinemasını derinleştirir. Dindarlık, Zaim sinemasında bir ruh halidir; bir çerçeve değil, bir içeriktir.

Zaim'in sineması sadece Türkiye sınırlarında kalmamış, Venedik, Saraybosna, Locarno gibi festivallerde de dikkat çekmiştir. *Çamur* filmiyle UNESCO Özel Ödülü'nü alması, onun kültürel bellek ve barış konularını başarıyla işleyebildiğinin göstergesidir. Ayrıca sinema eğitimi vermiş, atölyeler düzenlemiş ve genç sinemacılara mentorluk yapmıştır.

Zaim'in etkisi yalnızca estetik düzeyde değil; aynı zamanda düşünsel ve kültürel bir hareket alanı olarak önem taşır. Onun sineması bir "tavır sineması"dır. Popülerlikten uzak, derinlikli, sabırlı, sadık bir sinemadır.

Derviş Zaim, Türkiye'de sinemanın sessiz ustalarından biridir. Filmlerinde bağırmasa da söyledikleri yankı yapar. Sade görünür ama anlatısı derindir. Sinema ile medeniyet arasında, gelenek ile çağdaşlık arasında ince bir köprü kurar. Anlattığı her öyküde izleyicisini düşünmeye, sezgilerini harekete geçirmeye davet eder.

Bugün geldiği noktada o, yalnızca bir yönetmen değil; aynı zamanda düşünsel bir ekolün temsilcisidir. Edebiyattan sinemaya, teoriden pratiğe uzanan bu yolculukta, her adımı anlam doludur. Derviş Zaim, zamanın ruhuna karşı bir alternatif olarak kendi anlatı zamanını kurmuş bir sanatçıdır.

Zaim'in sinemasında dikkat çeken bir başka özellik ise görsel şiirsellik ile sessizlik arasındaki dengedir. Görüntü onun için yalnızca bir aktarım değil, bir şiirdir. Diyalogları minimumda tutarken

görüntünün taşıdığı anlamı maksimuma çıkarır. Bu yönüyle Tarkovski ve Abbas Kiarostami gibi yönetmenlerle sık sık karşılaştırılmıştır. Ancak Zaim'in çizgisi, Doğu ve İslam estetiğiyle örülü, özgün bir eksende ilerler.

Ayrıca filmlerinde kullandığı mekanlar, sadece fiziksel değil sembolik anlamlar da taşır. Boş sokaklar, terk edilmiş evler, tarihi yapılar... Tüm bu mekanlar, karakterlerin iç dünyasının yansımasıdır. Onun şehirleri, suskunluğun kentleridir. Karakterlerin yürüyüşleri birer meditasyondur. Zaim, mekânı sadece bir arka plan olarak değil, karakterlerin içsel dönüşümünün sahnesi olarak kullanır.

Derviş Zaim aynı zamanda sinema kuramıyla da ilgilenmiş; sinema yazıları yazmış, teorik tartışmalara katılmıştır. Geleneksel anlatı biçimlerinin bugüne taşınması ve sinemayla yeniden yorumlanması üzerine fikirler ortaya koymuştur. Ona göre gelenek, sabitlenmiş bir miras değil, yeniden üretilebilecek bir anlam katmanıdır.

Onun sanatı, günümüzün hız ve gösteri çağında adeta bir karşı duruş gibidir. Filmleri izleyiciyi durdurur, düşündürür, yavaşlatır. İzleyiciye "görmek" ile "bakmak" arasındaki farkı hatırlatır. Bu yönüyle sadece sinema değil; düşünme biçimi, yaşam tavrı ve kültürel derinlik açısından da örnek teşkil eder.

Bu nedenlerle Zaim'in sineması bir tür düşünsel davettir. Her film, izleyiciye yöneltilmiş sessiz bir sorudur: "Kendi iç yolculuğunu ne zaman başlatacaksın?"

Eserlerinde kullandığı ışık-gölge ilişkileri de oldukça dikkat çekicidir. Özellikle karanlık alanları tercih etmesi, bilinçaltını temsil eden bir sinema dili kurar. Işık ise hakikatin

simgesidir. Bu görsel metaforlar, Zaim'in sinema anlayışının yalnızca anlatıya değil, görsel dile de hâkim olduğunu gösterir.

Karakterlerin çoğu yaralı, eksik, arayış içindedir. Bu bireyler ne kahraman ne de kurbandır. Arada kalmış, sorgulayan, dönüşmeye çalışan figürlerdir. Onları izlerken seyirci yalnızca olay örgüsünü değil, karakterin ruhsal çözülmesini de deneyimler. Bu yüzden Zaim'in sineması yalnızca gözle değil, ruhla izlenir.

Zaim ayrıca çeşitli üniversitelerde konuk öğretim üyeliği yapmış; sinema eğitimi vermiştir. Genç sinemacılarla kurduğu ilişki, onun sanatın sürekliliğine olan inancını gösterir. Onun için sanat bireysel değil, toplumsal bir sorumluluktur. Bu anlayışla hem üretmiş hem öğretmiştir.

Kıbrıs kökenli bir sanatçı olarak, iki kültürün arasında büyümüş olması da onun sinemasında sık sık vurguladığı kimlik ve aidiyet sorunlarını besler. *Gölgeler* ve *Suretler* bu açıdan otobiyografik izler taşır. Kıbrıs'taki çatışmalar, barış ve uzlaşmaya dair umutlar, onun hem insani hem sanatsal duruşunun parçasıdır.

Derviş Zaim'in kariyeri, istikrarla ilerleyen, derinleşen ve entelektüel birikimiyle şekillenen bir yoldur. Bugün hâlâ bağımsız sinemanın önemli aktörlerinden biri olarak üretmeye devam etmektedir. Her yeni filmi hem eleştirmenler hem de sadık izleyici kitlesi tarafından dikkatle takip edilmektedir.

**KIBRIS
KÖKENLİ
BİR SANATÇI
OLARAK, İKİ
KÜLTÜRÜN
ARASINDA
BÜYÜMÜŞ
OLMASI
DA ONUN
SİNEMASINDA
SIK SIK
VURGULADIĞI
KİMLİK VE
AİDİYET
SORUNLARINI
BESLER.**

OLMASI GEREKENLER

*** Elma, şeftali, muz... hepsi mevsiminde olmalı.**

* Olgun insanlarda olması gereken şey olması gerektiği zamandan evvel olmalı.

* Olmaması gerekenlerin bir an önce olmaması gerekir.

* Şanlı tarih nutukları bitip şanlı ve ihtişamlı şimdiki zamanın gururu yaşanmalı.

* Gıybeti engelleme planı geliştirilip herkese arkadan değil önden konuşma imkânı sağlanmalı.

* Hayatın sağlam bir sağlaması olmalı.

* Şairler dışarıya kapalı bir sitede yaşamalı, yaşam kapa-siteleri böylece ortaya çıkmalı.

*** Yalan bestelenip söylenen bir şey olmaktan çıkıp ham bir söz olarak kalmalı.**

* Konuşulacaksa işlenmemiş günahlar üzerine konuşulmalı.

* Kitap okunduğu kadar kitap okumak üzerine düşünüp, hasılası üzerine kritik yapılmalı.

* Cep telefonunu unutup sokağa çıkmalı.

* Kibirli insanları yaşadıkları sahte cennetten kovmalı.

*** Unutma idmanları ve egzersizlerine zaman ayırmalı.**

* Dedikodu yapmadan hiç olmazsa iki saat geçirmeli.

* İçinizden ilk geçen birine, beğendiğiniz onun da beğeneceğini umduğunuz bir kitabı hediye etmeli.

* Yaşlı iseniz gençlik, genç iseniz çocukluk fotoğraflarıyla dertleşmelisiniz.

* Dünyadan geçip gittiğine şahit olduğunuz insanların yaşarken ki hallerini hatırlamalısınız.

*** Hiç konuşmadan denize ya da gökyüzüne karşı 40 dakika susmanız ruhunuza iyi gelecektir.**

* Önyargılarınızı hiç giymeyeceğiniz bir eski kıyafetinizin cebine yerleştirin.

* Kendinizi eleştirin, kendinizi kendinizle yüzleştirin.

* Zenginseniz zenginliğin size neler kazandırıp neler kaybettiği üzerinde harbi ve hasbi şekilde düşünün.

*** Arabanıza park yeri aradığınız kadar dünya görüşünüze bir karar kılma noktası bulmaya çalışın.**

* Ölmeden evvel dünyayı terk etmeye alışın.

* Kendinizi kendinize bir cümle ile anlatın, anlattığınız gibi misiniz ertesi günler kendinizi yoklayıp kontrol edin.

GARİPSEDİKLERİM

*** Başı ağrıyanın ortama uyup karın ağrısından şikâyet etmesini garipserim.**

* Guraba her insanı garipserim, çünkü onda kurbiyet keşfetmişimdir. Bu dünyaya ait olmayan gurbet izleri vardır onların yüzlerinde.

* Çözemediğim her problemi, anlayamadığım her kişiyi garipserim.

* Yüzü gülmeyen bir Müslümanı fena halde garipserim. Gözlerinden emin olamam.

*** Sürekli vaaz eden bir kişiyi gördüğümde ilk tavrım garipsemek olur. Çünkü başkasına konuşan kendini ıskalamış demektir.**

* “Sizi çok sevdiğimiz bir yazarsınız.” deyip iltifatları art arda sıralayıp benden tek satır okumamış olanları garipseyerek tuhaf bulurum.

*** Namaz kılıp da en ufak bir şeyi bile ihtiyaç sahiplerine vermeye yaklaşmayı garipserim. Ardından da “Yazıklar Olsun.” demeyi hiç ihmal etmem. Namazda okuduğum “Maun Sûresi”ni hayatta okumaya devam ederim.**

* Siyasi dilin cenderesine sıkıştığı için hakikatle bağdaşacak bir dil geliştirmekten mahrum kalan yetişkin insanı kötü yola düşmüş gibi garipserim.

* Tek kelime yazmayıp da yazan insanlara acımasızca laf kondurmaya çalışan tipleri garipsemekle kalmam, etrafımdan temizlerim.

* Evindeki düzeni sağlayamayan kişilerin kalkıp dünyayı düzeltmeye kalkışmalarını sadece garipsemem komik de bulurum.

* İnsanların yüzüne karşı konuşmayıp arkadan çekıştirenleri “Hümeze Sûresi”xsn-den aldığım cesaretle garipserim. Kaçak güreşmeyi sevenler garipliğinin farkında olduğu halde bunu saklamak için olmadık kılıklara girenlerdir.

* Orhan Veli’yi Oktay Rifat’ı Garipserim.

* Herkesin garip olduğu bir dünyada garipliği saklandığı yerden çekip çıkaramamak ne garip!

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN LİNÇ KÜLTÜRÜ

1. “Özel, yetkisiz kişiler tarafından işlenen suçlar veya kabahatler için yasal bir yargılama olmaksızın insanları cezalandırma uygulaması. Terimin, yasayı kendi eline alan Lynch adlı bir Virginia çiftçisinden türetildiği söylenir.” Böyle diyor internet. Amerika’da bir yasadan neşet eden bir davranış. “Kul hakkı” bizcesi yahut da “kurban”.

2. Herhangi bir dine mensup olmayan birçok ilkel kabile yahut topluluğun, kendi inanış biçimlerinde, inandıkları şeylere kurban sunduklarını biliyoruz. Semavi dinlerde, insanı hayatta tutan bir kavram olan kurban, semavi dinler dışında ise insanı kurban edebiliyor. Modern hayat ise bir çağ adlandırması gibi görünse de bir tür inanış biçimi gibi her şeye müdahale etmeye çalışıyor. Bu inanışın da kendi ritüelleri, ibadetleri, ekonomisi ve hatta kurbanları var!

3. Modern hayat, kurbanını linç kültürüyle belirler. Bu kurban genellikle modern hayata uymayan, o inanın gerekliliklerini yerine getirmeyenleri seçer. Özellikle internetle beraber bu ibadeti gerçekleştirmesi, binlerce insanı da bu ritüele ortak etmesiyle sonuçlanır.

4. Bir suç vardır. Bir video yahut bir cümle. Fakat olayın önü, ardı, niyeti, şahitleri ise yoktur. İnternetin bize sunduğu o aralık, sorgulanmaz, beş duyu organıyla algılanan o şey artık gerçek olarak kabul edilir. Hâlbuki İslâm bu konu hakkında çokça uyarıcı ayete sahiptir. “Fasıklardan gelen haberi araştırmak” yahut da emin olunmayan bilginin peşinden gidilmemesi önemlidir çünkü kalp, göz ve kulağın ondan sorumlu tutulacağını bildirir.

5. Linç kültürünün her ülkede farklı farklı kurban ve adakları bulunsa da genellikle İslâm ve İslâm’ı anıştıran şeyler üzerine yoğunlaşır. Modernlik, kendi dinine karşı başka bir din istemez. Sürekli dinin ve sapıklığın yahut dolandırıcılığın anıldığı bir ritüele dönüşür. Eğer daha da kaotik bir şey varsa terörizm üzerinden yapar bunu.

6. Bu öyle bir ritüeldir ki Müslümanlar bile kanabilir buna. Linç kültürü, önce vicdan ve merhametle yaklaşır topluma çünkü. Kurban pazarlığı gibi önce bir gündem oluşturulur, sonra yorumlar ve topluluk ikna olur. Doğrulamak bir mercii yoktur. Öyle bir mercii olsa o da modernliğin bir kurumu olur ya.

Linç kültürü ilginçtir en çok Türkiye’de karşılık bulan bir ritüel haline geldi.

7. Linç kültüründe sahte bir vicdan, sahte bir merhamet vardır. Linç kültürünün sahte peygamberleri ise çok takipçili hesaplardır. Yer yer ajanslarla yer yer de şahsi olarak yaparlar bunu. İnsanları kutsar, bazı düşünceleri de aforoz ederler.

8. Linç kültürü ilginçtir en çok Türkiye’de karşılık bulan bir ritüel haline geldi. Birbirimize düşüp, gücümüzün zayıflaması, toplumsal güvenin ortadan kaybolması ve kinin hâkim olmasını sağladı. Ne kadar tuhaf değil mi? Merhametle başlayan bir şeyin kine dönüşmesi. Bu bir turnusol aslında. Gerçek merhamet, gerçek vicdan nasıl kine dönüşebilir?

9. Herkes şunu bilmeli, ahlak başkasının yaptığını yapmak değil, Allah’ın yap dediğini yapmaktır. Ahlak ortamlara ve kişilere göre değişiyorsa, ortada bir kimliksizlik ve ahlaksızlık vardır. İstikamet haline, pusulamızın gösterdiği yere doğru gitmek, linç kültüründen yani kul hakkından uzak durmak her iki dünyamızı da güzelleştirecektir.

“İkinci Kat” Kitaplığı

SINIRLAR

Roy Jacobsen

Yayı Kredi Yayınları - 280 sayfa

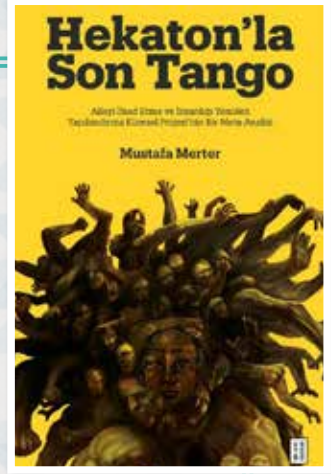
Roy Jacobsen, kolektif tarih ile bireysel hafızayı ustalıkla harmanladığı romanı *Sınırlar*'da, kimliklerin ve coğrafyaların hayatlarımız üzerindeki görünmez ama güçlü etkisini gözler önüne seriyor. II. Dünya Savaşı'nın ardından, Ardenler bölgesinde yaşayan bir grup insanın öyküsünden yola çıkarak politik ve kişisel sınırların bireyler üzerindeki etkisini inceliyor. Sınırın yanlış tarafında yaşamak, köprüler kurmak ya da duvarlar örmek... Jacobsen, bu sınır kavramlarını birer metafor hâline getirerek, insani tecrübeleri derinlemesine işliyor.

HEKATON'LA SON TANGO

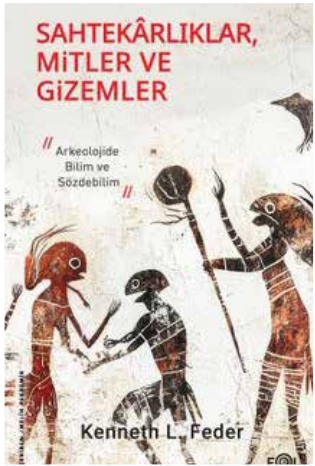
Mustafa Merter

Ketebe Yayınevi - 296 sayfa

Hekaton'la Son Tango: Aileyi İfsad Etme ve İnsanlığı Yeniden Yapılandırma Küresel Projesi'nin Bir Meta-Analizi'nde, küresel boyutta ilerleyen ailenin ifsadı ve yeni bir insanlık inşası çalışmalarını akademisyenler, filozoflar, psikoloji-psikiyatri uzmanları ve sosyologlar üzerinden verileriyle inceleyip hem dünya hem de ülkemiz adına geniş çaplı bir araştırmanın sonuçlarını aktarırken meseleye devlet ve toplum bazlı çözüm önerileri getiriyor.

SAHTEKÂRLIKLAR, MİTLER VE GİZEMLER

SAHTEKÂRLIKLAR, MİTLER VE GİZEMLER

Kenneth Feder

Fol Kitap - 552 sayfa

Arkeolojik yalanlar, sahte keşifler, bilim kisvesine bürünmüş fantastik iddialar... Kenneth Feder, *Sahtekârlıklar, Mitler ve Gizemler* adlı kitabında, okuru tarihin gölgelerinde kalmış uydurmalarla yüzleşmeye çağırıyor. Ünlü bir arkeolog olan Feder, popüler mitlerin ardındaki sahtekârlıkları ortaya döküyor ve aynı zamanda gerçek bilimsel merakın nasıl şekillendiğini de gözler önüne sererken, eğlenceli, sorgulayıcı ve düşündürücü bir okuma deneyimine sizleri davet ediyor.

AHMET MELİH KARAUĞUZ

KODLAMA ÇAĞININ UNUTULAN GERÇEĞİ OLARAK HAYAL GÜCÜ

**Dijital çağ,
insanı
mekânsız
ve hafızasız
bir varlığa
dönüştürme
tehlikesini
de içinde
barındırır.**

İnsan, yetkinlikleriyle insan olur. Yetkinlik ise insana, yalnızca varoluşunu anlamlandırdığı ölçüde anlamlıdır. Yapay zekâ çağı olarak tanımlanan bu dönemde, çoğunlukla mesleklerin yok olacağından, yeteneklerin anlamını yitireceğinden söz edilir. Ancak bütün bunların gölgesinde kalan asıl soru şudur: Bir insana kodlama becerisini öğretirken ona hayal kurmayı, sorgulama ve üretken düşünebilmeyi öğretmiyorsak, kodlama öğretmenin ne faydası olacaktır?

Dünyanın her dönemi, kendine ait bir hafıza oluşturur. Bu hafızada kimi zaman güçlü toplumların eserleri yer alır, kimi zaman da unutulmuş medeniyetlerin yok oluş hikâyeleri saklanır. Eğitim, bir toplumun yarınlarına bırakacağı en güçlü hafızadır. Bugün çocuklarımıza kodlama öğretiyor oluşumuz, bir bakıma dijital dünyanın dilini öğretmek demektir. Fakat tıpkı bir zamanların görkemli medeniyetlerinin bugün harabe hâline dönüşmesinin nedenini anlamadan, onları yalnızca mimari kalıntılarından ibaret görmek gibi; kodlama bilgisini hayal gücüyle ve anlamla doldurmazsak, elimizde kalan sadece harf ve rakam yığınlarından ibaret olacaktır.

Bugün eğitim sistemimizde temel yetkinliklerin, üretkenliğin ve hayal gücünün yerini, kısa vadede işe yarayacak, ekonomik değeri ölçülebilen teknik beceriler alıyor. Fakat asıl soru şudur: Bir çocuğun zihninde merak, soru sorma, hikâye kurma ve üretken düşünme yetisi geliştirilmediyse, öğrendiği yazılım dili veya geliştirdiği kodlar gerçekten anlamlı olabilir mi?

İnsanlık tarihi boyunca inşa edilen mekânlar, taş duvarları veya ahşap çatılarından çok daha fazlasını taşırlar. Bu mekânlar, içinde yaşanmış hikâyeleri, duyguları, duaları ve arzuları da hafızalarında saklarlar. Tıpkı Kâbe'ye bakıp, sadece bir bina değil, binlerce yıllık duaları ve niyazları gördüğümüz gibi; eğitim dediğimiz şey de çocuklarımızın zihninde geleceğe taşınacak anlamlı ve derin bir hafıza oluşturmaktır. Kodlama bu hafızanın sadece küçük bir parçasıdır. Asıl olan, çocuklarımızın hangi hikâyeleri anlatmak istediklerini bilmeleri ve bu hikâyeleri özgün bir biçimde kurgulayabilmeleridir.

Dijital çağ, insanı mekânsız ve hafızasız bir varlığa dönüştürme tehlikesini de içinde barındırır. Çocuklarımızı sadece kod yazan, ancak neden yazdığını bilmeyen; algoritma kuran ama hangi sorunu çözdüğünden habersiz bireyler hâline getirmemeliyiz. Çünkü gerçek anlamda bir başarı, teknolojinin hızına ayak uydurmakta değil, insanlığın temel yeteneklerini yeni çağa taşımakta yatar.

Türkiye açısından bu durumu düşündüğümüzde, eğitim sistemimizde kodlama derslerinin yanına hayal gücünü, üretken düşünceyi, sorgulama ve hikâye kurma yeteneğini eklememiz gerekiyor. Bu yetkinlikleri göz ardı ettiğimiz zaman, çocuklarımızın yazdığı kodlar dijital dünyanın dev veri havuzunda anlamını kaybetmiş sayısız anlamsız veri gibi kaybolup gidecektir.

Sonuçta, çocuklarımıza kazandıracağımız en büyük yetkinlik, teknolojiyi kullanmak değil; teknolojiye insani bir anlam kazandırabilecek güçlü bir hayal gücü, derin bir üretkenlik ve özgün bir sorgulama becerisi olacaktır. Çünkü ancak böyle yetişmiş bireyler, geleceği şekillendiren güçlü bir hafıza oluşturabilirler. Kodlama becerisi, ancak bu güçlü hafızanın içinde anlamını bulur ve geleceğe aktarılır. Yoksa yalnızca unutulmaya mahkûm olan, ruhsuz verilerden ibaret kalır.

GENÇLERLE ESER BULUŞMALARI:

AK Parti Gençlik Kolları olarak yeni dönemde imza bir projeyi hayata geçirdik. Gençlerle Eser Buluşmaları “Büyük Türkiye’nin Büyük Eserleri” adıyla gençlerle buluşmalarımızı sürdürmeyi planlıyoruz.

Bugün ülkemizin dört bir yanında yükselen eserler; bir vizyonun, bir kararlılığın ve millet iradesinin izleridir. Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve partimizden önce bu topraklarda hayali dahi kurulmamış projeler; onun liderliğinizde kıyas kabul etmez şekilde hayata geçmiş, bir neslin kaderini ve kavrayışını dönüştürmüştür. Havalimanlarından köprülere, şehir hastanelerinden savunma sanayi atılımlarına kadar bu ülkenin gençleri artık hayal değil, icraat konuşuyor. Gençlerimiz bu eserleri merak ediyor, anlamak istiyor,

sahipleniyor. Bizler de, bu dev projelerin Türk siyasi tarihinde ne anlama geldiğini, neyi dönüştürdüğünü ve nasıl bir zihniyet devrimini temsil ettiğini gençliğe anlatmak için kapsamlı ve kalıcı bir program serisini başlatıyoruz. Bu bir geziden, bir tanıtımdan çok daha fazlasını ifade ediyor.

Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın imzasını taşıyan büyük eserlerde buluşmalarımızı gençlerimizle gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Bu hedefimiz, Türkiye Yüzyılı’nın eserlerini yerinde deneyimleme, vizyonla tanışma ve gençliği gerçek başarılarla buluşturma hareketidir. Her ziyarette, projeyi hayata geçiren mühendisler, mimarlar, sanatçılar, akademisyenler veya ilgili yöneticiler gençlerle bir araya gelecek. Projenin fikir

aşamasından uygulama sürecine kadar geçen tüm süreç anlatılacak; böylece gençler bir fikri, bir gayreti, bir liderliği tanıyacak.

En büyük arzumuz, Cumhurbaşkanımızın ve AK Parti'nin vizyonunu anlatmak. Bu sebeple programları konsept konsept tasarlıyor; her projeyi kendi hikayesiyle, kendi bağlamı içinde ele alıyoruz. Böylece hem bilgi kalıcı oluyor hem de gençlik içinde bu ziyaretlerin geleneksel ve değerli birer deneyime dönüşmesini hedefliyoruz.

Büyük Türkiye'nin Büyük Eserleri'yle gençlerimizi buluşturmaya Gabar'la startı vermiştik. İlkin; Türkiye'nin petrol üssü haline gelen Gabar'da Şehit Esmâ Çevik Sahası'nda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Alparslan Bayraktar ile farklı üniversiteler-

den gelen mühendis adayı öğrencilerimizle bir araya gelerek gerçekleştirdik.

Bu ruhu taşıyan program serimizin ikincisini ise, ülkemizin gururu yerli ve milli otomobilimiz TOGG'un üretildiği Bursa Gemlik Kampüsünde hayata geçirdik. Program kapsamında, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mehmet Fatih Kacır ile bir araya gelerek hem TOGG'un hikayesini dinledik hem de Türkiye'nin Milli Teknoloji Hamlesi yolculuğuna yakından tanıklık ettik. Mühendis adaylarımız, teknikerlerimiz ve kalfalık yapan gençlerimizle birlikte üretimin kalbinde teknoloji vizyonuna yakından şahitlik ettik.

Program serimize kaldığımız yerden büyük bir heyecanla devam edeceğiz.

Yusuf İbiş

AK Parti Gençlik Kolları Başkanı

TOGG - GABAR

Natacha Atlas

Leysh Nat'arak

Natacha Atlas'ın sesi, tek bir coğrafyanın değil, parçalanmış kimliklerin ve melez duyguların izlerini taşıyor. *Leysh Nat'arak*, Arapçanın içli ahengiyle elektronik müziğin modern yabancılığı arasında salınan bir sarkacın ürünü âdeta. Bu parça, sadece bir aşk terk edişini değil, kültürel belleğin maruz kaldığı kırılmaları da anlatıyor; bedeninin değil, hafızanın sürgünüdür burada söz konusu olan. Şarkı, doğu ile batı arasında kurulmuş yapay sınırları yerle bir ederken, müziği bir kimlik arayışının iç sesi haline getiriyor.

Mariza

Ó Gente da Minha Terra

Mariza'nın güçlü ve içli yorumuyla bu eser, sadece bir şarkı değil, bir ulusun kolektif hüznünü ve özlemini dile getiren bir sesleniş. Fado türünün en önemli parçalarından biri olan bu eser, gurbeti, kayıpları ve geçmişin izlerini taşıyan bir hafızanın şarkısı âdeta. Denizin çağırdığı denizcilerin, arkalarında bıraktığı toprakların ve bekleyenlerin hikâyesi... Bu Fado klasiği, Portekiz'in kıyı kasabalarından yükselen, geçmişin ağırlığıyla yoğrulmuş, ancak umudu da içinde barındıran evrensel bir insanlık durumunun sesi...

Arooj Aftab

Mohabbat

Urducada "aşk" anlamına gelen *Mohabbat*, Arooj Aftab'ın sesinde bir teslimiyetin, sessiz bir kabullenişin melodisine dönüşüyor. Parça, duygunun coşkusunu değil, yorgunluğunu anlatıyor; aşktan arta kalan sessizliği, ağır ağır çöken bir hüznle işleyerek... Klasik Urdu şiirinin incelikli metaforlarını caz dokularıyla harmanlayan bu yorum, aşkı bir felaket olarak değil, zarif bir yıkım olarak dile getiriyor. Feryat etmiyor; sadece hatırlatıp geri çekiliyor.

Müslüm Gürses

Bu Ayrılık Neden Oldu

Hüsrân, paramparça eden bir değişime sürükler insanı ve insan hüsrânla karşılaştığında en çok "neden" diye sorar. Sözleri şair Bahtiyar Vahapzade'ye ait olan bu Azeri türküsü, Müslüm Gürses'in 1988 yılında çıkardığı *Maziden Bir Demet* adlı albümünün ilk şarkısı. Müslüm Gürses, bu türküde teselli arayan bir âşğın hüsrân ile karşılaşması gibi söylemiş türküyü. Biraz üzgün, biraz kırılgan...

İKİNCİ KAT'tan

ŞARKILAR

**Fikir gövdeden, müstakil değildir.
Hareket fikri devam ettirir ve
tamamlar. Aksiyon halinde olmayan
bir fikir, bizce rüya kadar lüzumsuz
ve saçmadır; çünkü yapraksız ve
yemişsiz ağaçtır, faydasız yer kaplar.**

Peyami Safa

Biz İnsanlar

**İKİNCİ
Kat**

İKİNCİ

Kat

“15 Temmuz, milletin, milli iradenin, demokrasiye gönül verenlerin zaferidir. 15 Temmuz hakkın batıla, adaletin zulme, istiklalin istiskale galip gelmesinin adıdır. Milletimiz 15 Temmuz’daki direnişi ile hem bir darbe girişimini püskürtmüş hem de ülkemizi teslim almayı hedefleyen bir işgal teşebbüsünü engellemiştir. Genci yaşlısıyla bu millet Türkiye’nin geçilmez olduğunu tüm dünyaya bir kez daha göstermiştir.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan